

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 a. po pošti.

Št. 5.

15. maja 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoljška simbolika.

Maja.

1. Sv. Filip in sv. Jakob, apostola. Sv. Filip se navadno spozna na dolgem križu, ki ga v rokah ima; na mesto tistega ima pa večkrat tudi romarsko palico, na kateri je zverhaj križ, pogosto zlat. Vse to pomeni njegovo popotovanje in oznanovanje evangelja. Sv. Filip je pridigoval naprej na Judovskem, potem pa v Skitii, v mali in veliki Frigii, kjer je v velikem mestu Hierapoli velikega drakona ali zmaja vkončal, kteremu so neverniki žive ljudi metali, da bi jih požerl. Tukaj so tudi sv. Filipa prijeli, v ječo vergli, bičali, križali, kar nam križ v njegovi roci naznanuje, na križu pa so ga s kamnjem umorili l. 80 ali 81 po Kristusu. Tam so ga tudi bili naprej pokopali, poznej pa je bilo njegovo sv. truplo v Rim preneseno, ter v cerkvi apostolov ohranjeno. Se najde tudi veliko podob, na kterih Filip ravno denarničarja kraljice zamorske Kandacee kerščuje. Obedva stojita v vodi, ktero Filip z luštrenko zajemavši na glavo vlija. Nekoliko na strani stoji mlad sluga, ter zgornjo oblačilo denarničarjevo v rokah derži, nekaj ga pa na tleh leži. Zadej pa je viditi voz, na kterem sta se pripeljala, na dveh kolesih, kakor so jih navadno na jutrovm imeli.

Sv. Jakob, tudi mlajši imenovan, je bil prvi škof Jeruzalemski, kjer so ga, kakor Hegesip pripoveduje, l. 62 po Kristusu, iz verha tempeljna vergli. Na pol mertvega nek valjavec s svojim batom tako na glavo vdari, da se mertev na tla zgrudi. Zatorej ima navadno bat, orodje valjavcov v roci. Sperva so ga blizo tempeljna pokopali; l. 572 pa so bile njegove kosti v Carigrad prenesene. Le malokdaj ga malajo v škofovski obleki.

2. Sv. Atanazi, škof in cerkven učenik. Rodil se je v velikem mestu Egiptovskem Aleksandrii l. 298 po Kristusu, tudi je tam po smerti sv. škofa za njegovega naslednika bil izvoljen. Veliko so mu zakleti krivoverci Arianci prizadeli in veliko žalosti in terpljenja napravili, pa močno in serčno je branil sv. vero zoper nje; zatoraj se on tudi steber sv. katoljške cerkve imenuje. Umerl je

l. 373; na podobah po škofovski oblečen knigo v rokah ima, tud mu včasí sv. Duh v podobi goloba na rami sedi.

3. Najdba sv. križa. Kako so našli pravi Jezusov križ, je vsakemu znano. Različne so pa podobe, ki nas ove prigodbe opominjajo. Med vsemi se mi nar bolj dopade podoba, ki je v žagradu v Ločah zunaj Belaka viditi. Precej lepo in koj bi rekel tudi umetno je izobrazena. Perva in nar imenitnejša oseba na tisti je sv. Helena, po cesarsko napravljena, na nje desni strani nekoliko bolj za njoj stoji sv. škof Makari z več drugimi duhovniki, z levico kaže cesarica ravno na bolno gospo, katero so na nosilnici prinesli, ravno ta prvi križ objema; za njo so viditi ljudje, ki hočejo drugi in tretji križ tudi sem podati. Na tleh so viditi lopate in krampi, s kterimi so kopali, zraven tudi nek razdrobljen kamnat steber leži, in gotovo nas razdjanega ajdovskega tempeljna opominja, kakor je tudi bolj zadej viditi molik na stebru, pa že je kristjan na lestvico zlezal ter moliku glavo odbil, ki zdaj spodej leži.

4. Sv. Florian, vojšak in mučenec. Spet ugledamo podobo vojšaka, ki je bil v resnici keršansk junak, zakaj kri in življenje je dal za vero Jezusovo. Razun podob matere božje jih dro ne najdemo toliko, kakor pa, ki nam kažejo sv. Floriana, mučenca. Skoraj v vsaki cerkvi, na vsakem poljskem križu in na hišah se nahajajo njegove podobe; kažejo ga nam, da na oblaku iz nebes priplava, ima oklep na sebi, na persih križ, v desnici bandero; poleg njega je angelj, ki iz dežice ali tunje vodo na vas vlija, ki pod njim gori. Na veliko podobah svetnik sam hišo, ki je v ognju, derži ter tudi vodo iz dežice vlija in gasi. Zakaj vsi kristjani ga častijo ter ga v pomoč kličejo zoper časni in večni ogenj. Rodil se je pa sv. Florian v nemškem tergu Zeiselmayer na spodnem Avstrijskem v 3. stoletju. Ko je bil odrasel, je stopil v armado cesarjev Diokleciana in Maksiminiana, ljutih sovražnikov keršanske vere. Bil je častnik, vendar je neprestrašeno se kristjana naznanil. Po groznih mukah ga je cesarski oblastnik ukazal v mestu Laureaku v vodo Anizo vreči. V basiliki sv. Bonifacia v Monakovem, ki toliko sv. umetnih podob in umotvorov hrani, je tudi viditi tale podoba: Sv. Florian je slečen, roke ima na herbtu zvezane, na vratu mlinsk kamen, tako ga vojšak z mosta potisne. Za vojšakom stoji oblastnik Akvilin, ter z levico v vodo kaže.

5. Sv. Monika, vdova. Sv. Monika, mati sv. Avgušтина, je l. 333 v Afrikanem mestu Teggast od keršanskih staršev se rodila. Veliko je od svojega nevernega in naglojeznega moža Patricija terpela, pa vendar vsem zakonskim ženam v izgled modro in pohlevno ž njim ravnala. Obče je znano, da je ona s svojimi molitvami in solzami pripomogla, da se je nje mož, posebno pa nje poprej razujdan sin Avguštin spreobernal; zatoraj je tudi sv. škof Ambrož rekel, da sin, kteri svoji materi toliko solz prizadene,

ne more pogubljen biti. Umerla je 56. letu svoje starosti, 387 po Kristusu. Zakaj da jo pa navadno kot nuno v črni obleki malajo, nisem mogel za gotovo zvedeti.

6. Sv. Janez, ap. in ev. pred latinskimi vrati. Ako ravno sv. ap. Janez ni kervavo smert storil, kakor je Jezus sam popred povedal, vendar ga sv. katoliška cerkev kot mučenca časti; zakaj sv. Jeronim pripoveduje od njega, da so ga v Rimu v kotel vrelega olja djali, kar mu pa nič ni hudega storilo; to se je pa ravno pred tako imenovanimi latinskimi vrati zgodilo, česar nas današnji god opominja, kakor tudi podobe, na katerih sv. Janeza v kotlu vsred ognja vidimo, vendar sv. apostel zdrav ostane.

6. Sv. Janez Damaščan, spoznovavec. Rodil se je l. 676 v Sirskem mestu Damasku in je bil sperva oblastnik ovega mesta. Močno se je poganjal za čast sv. podob, ter je v ta namen veliko pisal zoper njih sovražnike, katerih nar hujši je bil Leo Izavričan, cesar na jutrovem. Ovi cesar ga je bil knezu Saracenov po krivem počernil, tako da mu je vkazal knez roko odsekati. Presveta devica Marija mu jo na njegovo prošnjo špet priceli. Zatoraj se vidi na podobah, da ima roko odsekano. Podal se je v samostan in je bil tudi v mašnika posvečen. Poln dobrih del je umrl leta 780.

7. Sv. Stanislav, škof in mučenec. V „djanju svetnikov“ kakor v Koledi, ki jo je izdalo društvo sv. Mohora za l. 1858, je kaj lepo brati življenje sv. Stanislava, škofa Krakovskega in mučenca; zatoraj le toliko omenimo, da se je l. 1030 rodil, l. 1075 v škofa v Krakovi bil izvoljen, in da mu je kralj Poljski Boleslav II., ko je sv. škof ravno nekervavo daritev sv. maše opravljal, pred oltarjem glavo z mečem presekal 8. maja 1079. Zatoraj ga malajo v škofovski obleki, v roci pa palmo mučencov in meč derži. Njegovo sv. truplo se ravno v tisti cerkvi hrani in časti, kjer je krono mučencov dosegel, namreč v cerkvi sv. Mihaela v Krakovi.

9. Sv. Gregor Nacianski, škof in cerkven učenik. Ako-ravno je bil sv. Gregor Nacianski eden nar imenitniših učencikov sv. cerkve, posebno gerške, vendar se le malo podob njegovih najde. Malajo ga kot druge cerkvene učeníke: po škofovsko je oblečen, v rokah pa derži bukve, v ktere s peresom piše.

10. Sv. Izidor, kmet. Ta svetnik je posebno kmetom in vsem, ki so nizkega stanu, prelep izgled in zaštitnik. Rojen o koncu 11. stoletja na Španskem od scer revnih pa bogaboječih staršev je bil tudi sam že od mladosti bogaboječ; zatoraj ga je Bog posebno ljubil, kar se je velikokrat prav očitno razodevalo, ter mu tudi moč dal, čudeže delati. Imenitne prigodbe iz njegovega življenja nas opominjajo tudi podobe, na katerih vidimo Izidora pred neko cerkvico moliti, v tem, ko angelj namesto njega njivo njegovega gospoda z belimi volički orje. To se je pa takole zgodilo:

Njegovi sohlapci so ga pri gospodu zatožili, da tako pozno na delo hodi in veliko zamudi. Gospodar gre sam tihoma na polje se tega prepričat, pa vidi, da Izidor za res pozneje kot drugi na delo pride. Že ga hoče za tega delj pokregati, kar zagleda zraven pluga, s katerim je Izidor oral, še dva druga pluga z belimi voli vprežena, ktera sta dva lepa mladenča vodila. Gospodar misli, da ju je Izidor najel, svojo zamujeno delo nadomestiti; ko pa bližej stopi, ne vidi več ne mladenčev ne volov. To se mu čudno zdi in prav resno Izidora popraša, od kod da pomagavca ima? Izidor mu pohlevno odgovori, da nikogar ni najel, pa tudi nikogar ni vidil. „Svojega Boga“, pravi on, „vsako jutro prosim, naj bi mi pomagal in moje delo blagoslovil, in svojemu angelu varhu sebe in svoje delo izročim.“ Gospodar je spoznal, da Bog Izidora posebno ljubi, in da pri svoji molitvi dela ne zamudi, zatoraj se sv. angeli sami ponižajo, mu potem pomagati; nagovarja ga clo še sam, da naj le še pobožnejše moli, se nadjae po njegovi molitvi še večjega blagoslova od Boga na polji. — Še več drugih čudežev po sv. Izidoru storjenih je brati kakor tudi njegovih čednosti. Umerl je leta 1130; njegovo nestrohnjeno truplo je pa še viditi v sreberni z dragimi kamni okinčani trugi, ktero so Madridski srebrarji iz svojega naredili.

11. Sv. Antonin, škof. Med veliko drugimi svetniki je tudi ovega taljanska dežela l. 1389 rodila. Bil je edini sin svojih staršev v imenitnem mestu Florenču. Pri sv. kerstu Anton imenovan, je po tem zavolj svoje majhne postave ime Antonin dobil. Stopil je v red Dominikanov; potlej ga je papež Eugeni IV. nadškofa v Florenc izvolil, ktero imenitno pa težavno službo nerad in le iz pokorščine prevzame. Poleg drugih lepih in imenitnih reči se bere od njega, da mu je enkrat nek kmet jerbas polnega lepih jabelk prinesel, za ktere se škof z besedami „Bog plati“ zahvali. Kmetič misli in pravi, da bi bil za to dro kaj boljšega, namreč kaj denarja zaslužil. Svetnik pa zapiše besede „Bog plati“ na listek, si da tehtnico prinesti, na kateri listek in jabelka tehta, in glej! listek je bil težej od jabelk; za to včasih na podobah tehtnico v roci ima.

12. Sv. Pankraci, mučenec. Razevetena roža, pred ktero je sekira, nas v koledah današnji dan opominja sv. Pankracia mučenca. Kako pa to? Ovi svetnik v Frigii rojen, je še le 14 let star v Rim prišel, kder sta cesarja Dioklecijan in Maksiminian kristjane grozovitno preganjala. Pankraci, še nevernik, je bil tako srečen, resnice keršanske vere spoznati ter se je dal od samega papeža kerstiti. V kratkem po kerstu so mlademu fantiču zadelj vere glavo odsekali. Gotovo nas toraj razevetena roža njegove mladosti, sekira pa njegovega mučenja opominjate.

13. Sv. Servaci, škof. Ovi svetnik se navadno za sv. Pankraciam imenuje, ako ravno ni bil tovarš v njegovem mu-

čenstvu, temuč je bil škof na Nemškem, kder je bil l. 384 umrl. Njegove podobe ga nam pred oči stavijo v škofovski obleki, ključ v roci, kar tudi škofovsko oblast pomenja. Ima pri sebi tudi postojno; zakaj med drugimi čudami se od njega pripoveduje, da ga je postojna s svojimi habami proti sončni vročini varovala, ko so ga bili po njegovem odhodu iz Rima Hunci vjeli. Pripoveduje se tudi od svetega Servacia, da na njegov grob še nikoli ni snega padlo. —

* Vnebohod Jezusa Kristusa. Štirideseti dan po svojem ustajenju je peljal Kristus svoje učence v Betanio na Oljsko goro, jih je tam še blagoslovil, ter se proti nebesom vzdignil. Na starejših podobah, kakor tudi v koledah, nam to prigodbo dve nogi naznanujete, ki se še iz oblaka vidite. Pa tudi na drugih podobah se nam vnebohod Jezusov različno kaže. Tako vidimo devico Marijo v sredi ednajsterih, akoravno sv. pismo nič ne pove, da bi bila tudi ona pričujoča. Ona stoji vsredi apostolov, ravno pod Kristusom, ki se v mavrici proti nebesom vzdiguje. Včasih Marija na tleh sedi, ima sklenjene roke, knigo na kolenih, na nje desnici stoji Peter, za njo Janez. Kaj lepo, znamenito podobo vnebohoda Kristusovega je imenitni Perugino v Lionu izdelal, na kateri je tudi apostel Pavl pričujoč, kar so nekteri grajali; zakaj tedaj še ni se bil spreobrnul. Pa vedeti imamo, da se ova podoba le po alegoriško ima razumeti: Kristus, obdan od angeljev, se na mavrici lahko v nebеса vzdiguje, pod njim stoji Marija, podoba ljubezni, nji na strani Pavl, podoba vere. Po pravici pa vidimo veliko angeljev pri vnebohodu Kristusovem pričujočih; zakaj že kraljevi pevec David pravi (psalm 67): „Tisučkrat tisuč je božjih vozov; Gospod je med njimi na Sionu. Ti si naviš se vzdignul, ter si ječo vjel.“ Pogosto David angele „vozove“ imenuje; zakaj Bog se jih posluži v boju in zmagi, kakor tudi v to voze rabijo. Tudi tista dva moža, ki sta se apostolom na oljski gori prikazala, sta na nekterih podobah viditi.

15. Sofia, udova in mučenica. Le toliko se ve od ove svetnice, da je bila udova ter imela tri hčere, po imenu Fides, Caritas in Spes, to je: Vera, ljubezen in upanje, s kterimi je tudi zavolj kersanske vere kri prelila. Nekteri pa malajo sv. Sofijo kot devico, palmo mučenstva v roci; poleg sebe ima šopek šib, neko korito ali niše in sekiro: vse je znamenje mučenstva; vendar se za gotovo ne ve, kje, kdaj in kako da je mučena bila.

16. Sv. Janez Nepomučan, mašnik in mučenec. Gotovo vsakemu kristjanu je znano življenje letega svetnika, kterega je hudobni in pohujšljivi Češki kralj Venceslav l. 1383, ali kakor drugi pravijo l. 1393 vkazal v reko Veltavo ali Moldavo vreči; letá sveti duhovnik mu spovedi kraljice, kot nje spovednik ni hotel razodeti. Zatoraj na veliko podobah v znamenje tega svoj kazavec

na usta derži. Ko so ga bili v vodo vergli, so okoli njegovega sv. trupla svitle lučice semtertje letale, zatoraj ima navadno majhne zvezdice okoli glave. Je vselej po duhovsko napravljen, ter ima sv. razpelo in palmo mučencev v rokah. Njegova podoba se navadno na moste in k vodam postavlja. Ko so po 300 letih njegov grob odperli, so njegov jezik še nestrohnjen našli; zatoraj se zoper obrekovanje v pomoč kliče: tudi mu podobarji novejši dobe jezik v roke dajo. Je zaštitnik Češke dežele.

19. Sv. Peter Celestin, papež. Tudi Peter Moronski se imenuje od gore Morono, na kateri je s svojimi tovarši kot puščavnik prebival. Utemeljil je red Celestinarjev, katerih redovna obleka je bela suknja, beli volnati ali pa usnjati pasi in črna škapulir. Enoglasno v papeža izvoljen se je dolgo branil visoke časti in službe, kateri se je čez nekaj mescov spet prostovoljno odpovedal, zakaj preveč je samoto in ostro življenje ljubil, kar mu pa velike in imenitne opravila papeževske niso dopustile. To je bilo l. 1294. Mala se navadno kot papež ter hudiče okoli sebe ima; kajti posebno oblast je imel čez hudiča, in ga iz obsedenih izganjal.

20. Sv. Bernardin Sienski, spoznovavec. Spet pridemo na svetnika, kterega je tudi laško mesto Siena l. 1380 rodilo, od tod toraj njegov priimek „Sienski“. Živel je toraj v ravno tisti dobi, kakor sv. Vincenci Fereri, ter ima na podobah, na katerih ga v redovni obleki Franciškanov malajo, solnce s presladkim imenom Jezusovim (IHS) v svoje znamenje, zakaj tako se mu je bilo prikazalo; zatoraj je v navadi imel, ga na desko narisano pri svojih pridigah svojim poslušavcom kazati, kar mu je pa bil papež Martin kot novost prepovedal. Umerl je na večer pred veliko Križevno l. 1444.

21. Sv. Feliks, kapucinar, spoznovavec. Ta svetnik je bil tudi eden izmed tistih, kterim je velika milost in čast došla, usmiljeno dete Jezusa na rokah nositi. V Kantalacii na Napolitanskem l. 1515 rojen, je narprej živino pasel; po tem pa je stopil v red kapucinarski ter je bil prijatelj sv. Filipa Nerija. Imel je kaj težavno nalogo, namreč milodare za samostane pobirati; zatoraj ga na mnogih podobah, posebno, ki se najdejo v samostanih kapucinarjev, vidimo, da nosi torbo za milodare na rami. Večkrat je pa viditi, da ima usmiljenega Jezusa na rokah, kar se je pa takole zgodilo: Neko noč, ko je po navadi v cerkvi molil, je tako goreče želje v svojem sercu po Jezusu občutil, da si ni mogel drugače pomagati, kakor da je pred veliki oltar, na katerem je bila podoba Marije z božjim Sinom, pokleknil, in Marijo priserčno prosil, naj bi mu svoje božje dete le na malo časa dala. In glej čudo! Božja mati se poniža k njemu, ter mu dete Jezusa v naročje položi. Umerl je 72 let star l. 1587.

22. Sv. Julia, devica in mučenica. Bogatih staršev hči v mestu Kartago okoli l. 420 je bila po krivovernem kralju Vandalov Genzerihu v sužnost prodana; tukaj je svojo vero in čistost stano vitno ohranila, ter vse težave sužnosti iz ljubezni do križanega Jezusa voljno terpela. S svojim nevernim gospodom Evzebiom na otok Korsiko pride, kder noče bogovom darovati, zatoraj jo ukaže ondašnji poglavar po raznih mukah na križ pribiti; kar si ona v nar večjo čast šteje. Na podobah vidimo sv. devico in mučenico mi lega obraza v desnici imeti križ, v levici pa lilijo čistosti in palmo mučenstva.

23. Binkošti ali prihod sv. Duha. Na binkoštni praznik je sv. Duh v podobi ognjenih jezikov čez apostole prišel. Navadno vidimo apostole v kaki dvorani zbrane, vsi so veseli in navdušeni, med njimi je tudi presv. devica Marija v temno modrem oblačilu z belim pajčolanom; kakor so se vdove na Jutrovem nosile. Nad vsemi je viditi sv. Duh v podobi goloba, kakor v sredi solnea, od katerega žarki in ognjeni jeziki grejo nad vse nazoče. Omeniti je še, da na nekterih podobah samo žarki od sv. Duha na apostole grejo; na drugih pa so ognjeni jeziki, ne pa sv. Duh viditi. Veliko slavnih podobarjev je to imenitno prigodbo slikalo.

25. Sv. Urban, papež in mučenec. Vsak kmetič ve, da grozd v koledi sv. Urbana pomenja. Vendar niso vsi učeni enakih misel, kateri Urban da je. Zakaj čitali smo, da je grozd prav za prav le znamenje svetega Urbana, ki je bil 5. sto letja škof v Langersu, ter se moral v preganjanju kristjanov v nekem vinogradu skrivati; od te dobe je pa on sam tudi varh vinogradov postal, katere pred točo, ja tudi še v kletih vino pred kvarom varuje. Sv. Urbana papeža so grozno pretepali, ter mu potem glavo odsekali; zatoraj bi njegovo znamenje imeli biti jermeni, na katere so svinčene krogle privezane, s katerimi so ga topli, meč ali sekira in se ve, da palma mučencov. Da nekteri mu toraj grozd v znamenje dajo, bi ne vedeli drugega uzroka, kakor da vinogradniki menijo, če je 25. maja, to je na sv. Urbana papeža dan vreme jasno in lepo, se je obilno dobrega vinca nadjati, če je pa oblačno in megleno, bo vino le slabo.

26. Sv. Filip Neri, spoznovavec. Ta je kaj imeniten svetnik in „Djanje svetnikov“ veliko lepega o njem pove. Rodil se je l. 1515 v mestu Florencu na Laškem, kjer je bilo še več drugih svetnikov doma, umrl je pa 26. maja 1591. Na podobah nima drugega posebnega znamenja kakor pa redovno obleko Oratorjanov, katere je utemeljil, namreč: Dolgo, černo suknjo ali talar, ki je na persih odperta, pod vratom pa z dvema gumboma zaperta, ter ozke rokave ima. Tudi imajo na glavi baret ali duhovsko kapo in dolg črn plajš, čez katerega vratnik svoje srajce kot kreželjce nosijo. Spet drugi Oratorjani so pa tisti duhovni, ki so tudi misionarji.

Znamenito je, da nemški pesnik Göthe, če ravno luteranec, sv. Filipa Neria svojega svetnika imenuje; on pravi v svojem pismu iz Napola 26. maja 1787: „Če prav pomislimo, je vendar le koj dobro, da je toliko svetnikov; vsak veren si zamore svojega zbrati, ter poln zaupanja se k njemu obrniti. Danes je mojega svetnika dan, kterega sem njemu v čast tudi po njegovem „pobožno veselo“ (andächtig munter) obhajal.“ Imenuje ga tudi Göthe „dobrovoljnega, šaljivega“ (humoristischen Heiligen) svetnika, ter je veliko o njem pisal, in omeni tudi izrek, po katerem se je ovi svetnik ravnal:

„Spernere mundum,
Spernere neminem,
Spernere se ipsum,
Spernere sperni.“

27. Beda častiljivi, cerkven učenik. L. 673 se je v vasi blizo samostana Jarrov rodil; se mala navadno v redovni obleki benediktinarjev, ter tudi bukve v roci ima. Ko je bil namreč odrasel, je v red sv. Benedikta stopil, kjer je bil tudi l. 702 v mašnika posvečen. Veliko je on zastran vere spisal, ter je posebno tiste verske resnice branil, ktere so poznej krivi učeniki narhujše napadali. Imenujejo ga toraj nar lepši kinč Anglikanske cerkve in cerkvenega učenika, kar tudi kniga v njegovih rokah pomenja. —

Nektere kolede nam dans tudi podobe sv. Marie Magdalene Pacis, device, kažejo, namreč v redovni obleki Karmelitarc, v roci pa ima goreče ali plameneče serce in ternjevo krono, zakaj zamaknjena je vse terpljenje Kristusovo občutila; in zavolj tega se vidijo na nji tudi znamenja peterih ran Kristusovih. Spet mesto Florenc na Toskanskem jo je l. 1566 rodilo, je bila iz rodbine Pacis ter je pri sv. kerstu ime sv. Katarine dobila, ktero je poznej nuna v Marijo Magdaleno premenila. Umerla je l. 1607.

28. Sv. Vilhelm, vojvoda. Kakor je že sploh več svetnikov ravno tistega imena, tako je tudi več svetnikov, Vilhelm po imenu, ki se pa po stanu, po načinu smerti in po drugih okoljsinah in znamenjih ločijo.

Nektere kolede pravijo, da je dans Vilhelm vojvoda, druge spet, da je Vilhelm škof. Poleg teh je še drugih z ovim imenom.

Tako je Vilhelm s priimkom Veliki, ki se po oklepu spoznati da; zakaj pred hud preganjavec škofov, ga je po tem sv. Bernard spreobernal, ter je iz ljutega in sirovega človeka pobožen romar in puščavnik postal; pod svojo romarsko obleko ali kamilavko je v pokoro vedno železen oklep in verige nosil. Pripoveduje se, da so ga hudiči velikokrat hudo mučili. Več podobarjev ga je malalo; tako ga je malal Hemesen v Dunajskem Belvederu popolno

oboroženega; podobar Guerčino pa v tem, ko ravno kamilavko čez orožje oblači. Salvator pa ga je malal, da oborožen v verigah na tleh leži.

Sv. Vilhelm, ki se je v mestu Montpellier rodil, ima lilijo; zakaj iz njegovih ust, ko je že pokopan bil, je prirastla lilija, na kateri so bile besede zapisane: „Ave Marija!“

Sv. Vilhelm Turonski, ki so ga tudi „Firmatus“, to je, poterjenega imenovali, ima žerjavico v svoje znamenje; zakaj ko ga je nesramnica zapeljati hotla, je rajši svojo roko v žerjavici opeči dal, kakor da bi bil privolil; na to se je pa tudi ženska spokorila.

Sv. Vilhelm de monte vergine, katerega spomin se 25. rožnika obhaja, ima volka pri sebi; apat je bil nekega samostana; ravno ko so samostan zidali, je volk mu osla raztergal, ki je kamne nosil; sv. apat pa volka primora, da mora delo osla prevzeti in kamnje nositi.

29. Sv. Maksim, mučenec. Tudi tega imena sta posebno dva svetnika, katerih nas kolede opominjajo; namreč sv. Maksim mučenec, katerega so za cesarja Decia zadelj vere hudo pretepali, slednič kamnjali, ali kakor drugi pravijo, s skale v neko globočino potisnili, zatoraj ima navadno kamnje pri sebi.

Drugi sv. Maksim je bil škof, katerega znamenje je ternje in grozd, zakaj po besedah sv. pisma: „Kdo zamore grozdje s ternja nabrati?“ je on storil, da je grozd na ternju rasel, katerega okus je sv. Feliksa iz Nole, ko je umiral, spet poživil in pokrepčal.

Presveta Trojica. Že v stari zavezi je bila skrivnost presv. Trojice razno naznanjena. Sploh so menili, da so tri angeli, ki so Abrahama obiskali, predpodoba presv. Trojice; zakaj troje je vidil, in le k enemu je govoril, le enega je molil. In v resnici se najdejo slike, na katerih so tri angeli kot predpodoba te velike skrivnosti viditi. Navadno so kot popotniki oblečeni, ter palice v rokah imajo, Abraham pa pred tistim, ki je v sredi med njimi, se priklanja in spoštljivo pozdravlja ga.

Simboli ali znamenja, ki imajo nas presv. Trojice opominjati, so pa enakostrana trivoglna $\triangle$, gerška in slovenska pismenka (T), in pismenka Ipsilon (Ψ). Velikokrat ima enakostrani trivogel tudi oko v sredi, v znamenje vsegavednosti božje.

Nar starejša je bila talé podoba s napisom sv. Pavlina iz Nole: Bog Oče (gotovo v človeški podobi); Kristus kot jagne v škerlatu in s palmovo vejo, ki je znamenje zmage, stoji na skali, izpod katere 4 reke izvirajo; sv. Duh pa v podobi goloba; apostoli tudi v podobi golobov vse obdajejo.

V naznanje, da so tri božje osebe le ene nature; da so, akoravno od vekomaj, nespremenljive, da ravno take ostanejo,

so jih včasih pred oči stavili kot tri med seboj polno enake starčke ali pa tudi otroke. Tudi so bile včasih viditi kot tri kralji, ki le en plaš imajo.

Sin sedi na desnici Očeta; zakaj ravno tisto natoro ima kakor ta; Oče je pa tudi k njemu govoril: „Vsedi se na moji desnici, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojih nog“, pslm. 109, 1. In sv. Marka piše (16, 19.): Kristus vzet v nebesa, sedi na desnici Očeta. Med Očetom in Sinom se vidi sv. Duh v podobi goloba. Oče se mala že prav prileten, kakor ga je prerok Daniel (7, 9.) vidil, z dolgimi lepo kodrastimi lasmi, tudi dolgo brado. Navadno je v papeški obleki, ali pa kot cesar krono, žeslo in zlato jabelko ima, okoli glave pa svitli žar na tri vogle. Sin vselej znamenje svojih ran na sebi ima, na glavi tudi velikokrat tiaro ali papeško krono, v roci pa križ, včasih tudi žezlo kakor Oče. Sv. Duh, v podobi goloba, v trivoglati zarji plava. Včasih je tudi v človeški podobi kot mož viditi, obdajajo ga ognjeni jeziki, na persih pa goloba ima, in tedaj navadno na levici Očeta sedi. Pod nogami Očeta in Sina je tudi zemeljska krogla ali svet, kakor njima v podnožje. (Izai. 66, 1.)

Umotvor, ki ga je slavni podobar Rubens malal, je v Monakovem viditi. Kaže nam podobe sv. Trojice v naravski veličini, Bog Oče sedi Sinu na strani; njegova levica leži na oblaku ali megli, desno, v kateri nosi žezlo, v krilu ima. Zlatorumenkast plaš okoli njega ferfra, izpod katerega se noga na svet se vpiraje nekoliko vidi. Ima podobo še prav zdravega in terdnega starčka; lasje, brada in obervi se njegovi glavi tako lepo in veličastno prilegajo, da se že na tem vidi, kaj on vse zamore, če tako rekoč le pomigne: milost očetova in veličastvo se mu svetite iz obraza. Njegove oči gledajo na Sina, ki v desnici križ derži, levico pa nekoliko navzdol vklonjeno ima; zdi se, kakor bi se ravno nekaj pogovarjala.

Manj znana bo podoba presv. Trojice, na kateri sv. Duh kot kralj, krono na glavi na desni sedi; na levi Oče tudi s krono, obadva deržita zlato jabelko v rokah, med njima pa je Sin, katerega Oče venča.

Nar večkrat se pa vidi letá podoba, ki jo nekteri tudi „večno ljubezen“ imenujejo v spomin, da so vse tri osebe božje v odrešenje sveta pomagale: Oče, tiaro ali trojno krono na glavi, z obema rokama križ objema, na katerem Sin visi; sv. Duh pa v podobi goloba je Očetu nad glavo ali pa na persih nad glavo Sina.

Omenimo slednič še ene lepe podobe, ki nam pred oči stavi, kako Oče Sina na svet pošilja, ter mu odrešenje naročuje: Oče z dolgo brado in kakor ga navadno malajo, se iz nebes prikazuje ter Sinu križ podaja, kateri ga objema. Sv. Duh v podobi

goloba nad njima plava. Angeli jih obdajajo, nekteri tudi drugo orodje terpljenja Kristusovega deržijo. —

Preobširno bi bilo tukaj še omeniti, da se vera na trojnega Boga pri vseh narodih sledi, kakor se tudi število 3 v veliko krajih sv. pisma, pa tudi v basnoslovji nevernikov nahaja.

30. Sv. Ferdinand, španski kralj, spoznovavec. Sv. Ferdinand, kralj Kastilijanski na Španskem, se tudi vselej po kraljevsko napravljen mala. Ima tudi vselej križ na persih; zakaj pogumno in srečno se je vojskoval zoper Saracene, sovražnike križa, ktere je vselej premagal. Včasih pa ima kip ali statuo matere božje v rokah, ktere podobo je pri svoji vojski in tudi na svojih persih imel. Viditi je tudi, da ima meč v rokah, pri nogah pa hudiča, kteri gotovo Arabljane, sovražnike sv. kerš. vere pomenja, ktere je premagal. Umerl je klečé, verv na vratu, sv. martro v rokah 52 let star, l. 1252.

Pridiga v god binkoštné nedelje.

33

(Sv. Duh v podobi viharja in ognja; gov. M. H.)

„Vstal je nagloma iz neba šum, kakor prihajočega silnega vetra . . in so se jim prikazali razdeljeni jeziki kakor ognja.“ Dj. apost. 2, 2.

V v o d.

Binkošti so že pri Judih bili imeniten in visok praznik. Obhajali so ta dan veseli in sveti spomin, da jim je Bog na gori Sinai deset zapovedi dal. Nam kristjanom so pa binkošti sveti god, ko je sv. Duh nad aposteljne prišel. To se je takole godilo. Na svete binkoštné praznike se je v Jeruzalem toliko ljudi naletelo, da se je vse terlo. Aposteljni in učenci Jezusovi so pa bili v strahu pred sovražnimi Judi, ki so Jezusa tako grozovitno umorili, pa tudi njim po življenju stregli. Na tihem so premišljevali svete reči, so pobožno molili, se postili in pripravljali, da se jim bo skoraj dopolnila obljuba Jezusova; kajti na Oljski gori, ravno malo predenj je vesel v nebesa šel, jim je ukazal, naj grejo v Jeruzalem in prikažejo sv. Duha. Šli so v Jerusale, so sv. Duha priserčno želeli, klicali in prosili; pa kaj se zgodi. Deseti dan po Jezusovem vnebohodu, to je ravno binkoštno nedeljo, ob devetih zjutraj, navstane kakor blisk nagloma velik šum ravno nad hišo,

v kateri so aposteljni z Marijo molili. Napolnil je vihar celo hišo, kjer so sedeli. Dalej so se prikazali ognjeni jeziki, so se razdelili nad glavo vsakega in plavali nad vsemi. In bili so napolnjeni vsi s svojim Duhom in so jeli govoriti v mnogoterih jezikih kakor jim je sv. Duh dal izgovarjati. To je prelepa prigodba, ktere nas opominja današnji sveti praznik.

Pri tej prigodbi hočemo tudi mi danes ostati in premišljevati tele reči:

1. Sv. Duh pride v šumu silnega viharja; in
2. Sv. Duh se prikaže v podobi ognjenih jezikov.

Luč in pomoč sv. Duha bodi z menoj, ki govorim, in bodi z vami, ki poslušate!

Razlaga.

1. Kader nagloma močen veter navstane, prašaj: Kaj pomenja ta veter? Piše veter od severja, pomeni mraz, piše od juga ali zahoda, prinese rad dež, piše juterni veter, pomeni lepo suho vreme. Ko je binkoštno nedeljo v Jeruzalemu piš močnega vetra navstal, so ljudje iz vsega mesta k hiši aposteljnove prileteli, in so eden drugega popraševali: Kaj pomenja ta veter?

Tako prašamo tudi mi: Kaj je pomenil močni veter, pod katerim je sv. Duh nad aposteljne prišel?

Ta veter je pomenil gnado, s katero so apostelni bili napolnjeni. Kako slabi možje so bili aposteljni, ko jih je Jezus poklical, njegovo vero, vero sv. križa med vse narode celega sveta nesti! Neumni ribiči, ki nikoli še šole niso vidili, boječi možje, ki so Gospoda pri njegovem terpljenju in smerti trepetaje zapustili in se zavoljo strahu pred Judi zaperali; borni ljudje, ki jih nihče spoštoval ni; in ti borni, zaničevani, boječi in neučeni možje so z gnado in močjo svetega Duha cel svet premagali in spreobrnili. To moč in gnado je opomenil močni vihar na binkoštno nedeljo. Veter je prijazna reč, kader rahlo pihlja; pa kader veter naraste in močen vihar piše, lomi nar močnejše drevesa, odkriva hiše, podira turne in voze, in nič se mu ne more ustaviti. Ravno tako se tudi sv. Duhu, ki je apostelne napolnil, nobena zemljenska in podzemljenska moč ni mogla zoperstavljati. Bosi, brezoglati,

eno samo suknjo na sebi in rahlo palico v rokah, pa svetega Duha v sercu, so šli aposteljni svet spreobračat; vse se jim je ustavljalo, grozovitni Judi, ki so jih do smerti sovražili, ajdovski modrijani, ki so njih nauk zasmehovali, kralji, cesarji in oblastniki, ki so jih v ječe metali, raztepali in morili. Pa kakor močen vihar nar večje drevesa polomi, in kar se mu ustavlja, na tla podere, tako so tudi aposteljni vse nasprotnike premagali; na dvoru mogočnih, med judi in ajdi so postavili znamenje sv. vere Kristusove, nobena moč ni zamogla s svetim Duhom napolnjenim apostelnom se ustaviti: pišu silnega viharja enako se je glasila njih pridiga po vsej zemlji in do kraja sveta njih beseda! —

Ljubi kristjani! Moč sv. Duha je toraj bila, ki je mogočnemu viharju podobne apostelne križem sveta peljala in jih učila oznanovati Jezusov nauk, sveti Duh biva še skoz in skoz v sv. katoljski cerkvi; vse čase, so bili sv. učeniki, ki so ž njim napolnjeni tavžente in tavžente k pokori in k pravi veri pripe-ljali; tudi dandanešnji štejemo apostolskih mož, ki vse časno zapustijo in sv. Duha polni nevernim ajdom in mlačnim kristjanom Jezusovo vero oznanujejo. V močnem viharju je prišel sveti Duh nad aposteljne in učence Jezusove in jih storil terdne in stanovitne; prebiva še zdaj v sv. cerkvi pa jo dela terdno in nepremagljivo, da je vse peklenške moči pokončati ne morejo. Pa, kakor veter tudi rahlo piše in vejice le rahlo giblje in všibuje, tako se tudi moč sv. Duha včasih le rahlo spoznati da. Kdo zamore vse pote in viže spoznati, po katerih gnada sv. Duha nas vabi in uči. Eden se znajde v veseli tovaršiji, pa na enkrat čuti neznano žalost, sliši znotrajni glas, ki ga vabi pregrešno veselje zapustiti in večnosti se spomniti. Drugi je pri pridigi besedo slišal, ki ga globoko preseže, in te be-sede se ne more znebiti; -- glej to je sv. Duh, ki ga rahlo kliče. Eden pri cerkvi memo gre in neznana moč ga vleče; drugi vidi pogreb in vest se mu zbudi, da je ne more več potažiti; tretjega pripelje nesreča, bolezen k spoznanju: glej vse viže, po katerih sv. Duh človeka kliče. Ko je sv. Avgustin še posveten modrijan bil, je slišal enkrat rahel otrošk glas, ki je klical: Vzemi in beri; ta glas ga je tako presegel, da je ustal, sv. pismo vzel, bral in vse drugo življenje začel.

Tudi ti in ti si že slišal glas sv. Duha v svojem sercu: govoril ti je morebiti v močnem viharju ali pa ti je pihljaj v rahlem, hladnem vetriču. Oh poslušaj ta glas sv. Duha, pojdi in stori, kamor te kliče!

2. Sveti Duh je prišel nad aposteljni v podobi ognjenih jezikov. Kaj pomeni to?

Sveti Duh se je prikazal v podobi ognja. Ogenj je podoba milosti in veličastva božjega. Ko je Bog Mojzesa poslal, da bi Izraelce iz Egiptovske sužnosti rešil, se mu je prikazal v gorečem germu, ki je gorel, pa ne zgorel. Ko sta Abel in Kajn svoje darove darovala, je Abelnov dar dopadenja našel in ogenj z nebes ga je zažgal. Tudi nad Abrahamovimi in Salomonovimi daritvami je Bog dopadenje imel; v znamenje je ogenj z nebes prišel, in jih požerl. Ogenj oznanjuje toraj milost in pričujočnost božjo; za to je tudi Bog sv. Duh v podobi ognja čez aposteljne prišel. Pokazal je s tim, da je sam Bog pričujoč in prinesel z nebes svoje čudne darove in milosti. Storil je sv. Duh nad aposteljni, kar ogenj dela. Ogenj sveti in greje; tako je tudi sv. Duh aposteljne in učence Jezusove razsvetil in ogrel. Zdaj so vse Jezusove nauke popolnoma razumeli, vse, kar so bili že pozabili in česar so le še kakor iz spanja malo pomnili, vse jim je sveti Duh v spomin dal, vse jim je bilo jasno, in kar so vedeli, pa ne umeli, jim je bil zdaj svetlo kot rumeno solnce. Pa tudi ogrel jih je, da so bili vsi goreči in vneti serčne ljubezni do Jezusa, in tudi druge vnemali k ljubezni do Jezusa.

Resnično, aposteljni so imeli ognjene jezike; zakaj njih beseda je kakor ogenj serca presegala in ljudi vnemala k veri in pravi ljubezni. Peter zapridiga, kakor ognjeni plamen mu švigajo iz ust svete besede in padajo na merzle serca Izraelcev; tri tavžent Judov je vnetih od njegovega oznanovanja, svete volje polni pridejo in poprašujejo: Kaj nam je storiti? Kakor ognjeni meč rani in reže jezik aposteljnov, kamor pridejo; nar merzlejše serca se ogró v sveti ljubezni božjej. Kakor ogenj čisti, sveti in greje, čistijo jeziki aposteljnov jude in ajde nar gerših grehov, razsvetljujejo njih zmote in nevere, in jih vnemajo k novemu in čistemu in svetemu življenju. In kakor pri aposteljnih častivreden je ves čas jezik keršanskega

učenika, ki sveto resnice goreče oznanuje, grešnike zbuja, žalostne tolaži in vsem pot v nebesa kaže. Bolj gorečega učenika in pridigarja ni bilo, kakor je bil sv. Anton Padovan. Po vsej laški deželi je slovela njegova beseda, kader je on učil, ga jih je po tavžent poslušalo; — pa nikar koj radi poslušali so ga, tudi po nja besedi spreobrnili in poboljšali so se po tavžentih in tavžentih. Ko so dva in trideset let po njegovi smerti nja truplo izkopali, da bi ga v novo po njem imenovano cerkev v mestu Padovi položili, je jezik še cel in rudeč bil, kakor pri živem človeku.

Tudi mi, ljubi moji! smo sprejeli sv. Duha pri zakramentu svete birme, ga dobivamo, kolikorkrat kak drug sv. zakrament vredno prejemljemo. Oh prosimo sv. Duha, da tudi nas razsvetljuje in nas ogreva! Oh potreba je, silno potreba, da ga prosimo za pravo zveličansko luč! Koliko jih je med nami, ki so modri za posvetne, pa neumni za nebeške reči! Koliko jih je, ki blodijo po strašnih in grešnih tminah in koračijo ravno proti peklenskemu brezdnju. Oh pridi sveti Duh, in razsvetli našo pamet, da spoznamo, kar nam je k večnemu zveličanju. Pa ni še zadosti, le vedeti, kar nam je k večnemu življenju; treba je še tudi božjo voljo zvesto spolnovati, in spolnovati jo iz prave božje ljubezni. Zatoraj pridi sveti sv. Duh, in užgi v naših srcih ogenj svete keršanske ljubezni; pomagaj nam, da bomo vneti za Boga in božje reči; da bomo goreči pri molitvi in pri božji službi; da bomo vsi živi za pravo srečo svojega bližnjega; in da bomo plameneli svete ljubezni do vsega, kar je pobožnega in svetega, pa tudi svete jeze do vsega, kar je nespodobno in grešno. Oh le prosimo in prišel bo sv. Duh, „on, ki je po besedah sv. Ciprijana, življenje živih, solnce, ki vse greje in živi.“ —

S k l e p.

Sv. Duh je nad aposteljne prišel v šumu silnega vetra in v podobi ognjenih jezikov. Tudi k nam pride zdaj močno in silno kakor strašen vihar, zdaj pa tudi rahlo in tiho, kakor večerna sapica. Oh srečen, kdor sv. Duha ne zamečuje: On ga razsvetljuje in greje za vse, kar je prav in dobro. Pa tudi gorje človeku, ki sv. Duha zamečuje in se mu zoper-

stavlja. Poslušajte, kar nam sv. Antonin pripoveduje! Mlada ženska je bila prav ostro in pobožno izrejena; pa padla je v smerten greh. Komaj je bil greh storjen, jej sv. Duh hudo očita, sramota jo oblije in vest jo peče. Pa tudi hudobni duh jo moti in navdaja strašno misel, pri prihodnji spovedi ta greh zamolčati: „Ali te ni sram, tega se obtožiti“, jej hudobec vedno na ušesa šepeta. In res — pri spovedi zamolči nesramni greh in ssv. zakramente nevredno prejeme. Sv. Duh jo spet svari, nepokojna vest jo še bolj pika. Nikjer nima pokoja, zatoraj gre v samostan in upa svoj zamolčani greh povedati pri veliki in dolgi spovedi, ktera se opravlja pred storjeno obljubo. Terdno se zaobljubi, svoje serce razodeti; ali zamotala in zmanjšala je greh tako, da ga spovednik ni mogel prav spoznati, in ona živi na videz prav ostro in pobožno v samostanu. Ta čas umerje prednica v samostanu. Tovaršice je hinavka ogoljfalala, in zvolijo si jo prednico na mesto rajnce. Kmalo potem na smert zbolí. Vedno je sama pri sebi sklepala in se zanašala, da bo že vse še popravila in svoj tako dolgo zamolčani greh na smertni postelji prav in čisto povedala. Pa res opravlja spoved na smertni postelji, pa sramožljivost jej tudi zdaj usta zapre; po zunajno prejeme ssv. zakramente pobožno, pa kaj, znotraj v sercu je velika grešnica, prejeme ssv. zakramente tudi zdaj božjeropno! Umiraje, je mislila, da bode vendar povedala, pa oh strašna sodba božja! pamet se jej zmeša in v svojih grehih umerje. Sploh so mislili, da je srečno v Gospodu zaspala. Ko so za njo molili, je pa Bog pripustil, da se je nesrečna samostanskim prebivavcem prikazala rekoč: „Jenjajte za me moliti! Pogubljena sem, ker sem bila v mladosti smertni greh na spovedi zamolčala!“ Sv. Duh tudi nas vabi in kliče, dajmo se mu razsvetiti, dajmo se mu ogreti, razsvetiti in ogreti za večno življenje! Amen.

Pridiga za binkoštni pondeljek.

(Zakaj in kako mnogi sv. Duha od sebe odganjajo; gov. A. P. v T.)

„Luč je prišla na svet, in so ljudje ljubili bolj temo, kakor luč.“ Jan. 3, 19.

V v o d.

Veliko, brez števila veliko ljudi je na svetu, kateri se pred lučjo gnade božje skrivajo, in temo svoje duše ljubijo; to je, nad čimur se Jezus Kristus v današnjem sv. evangelju pritoži z besedami: „Luč je prišla na svet, in so ljudje ljubili bolj temo, kakor luč.“ Kteri so ti? Ne samo ajdje in neverniki, ne le judje in krivoverci, kateri resnice edino zveličanske katoliške vere spoznati nočejo, ampak tudi pravoverni kristjani so, kateri vsred belega dne pri božji luči prave vere vender le temno noč ljubijo. Ali mar ni res? Koliko nevednežev je, kateri od resnic sv. evangelja, kar njih dušo in večno zveličanje, pravo službo božjo in od njega dane zapovedi zadeva, ali clo nič, ali pa grozno malo vedó in umejo, dasiravno jim ne priložnosti, ne učenikov ne manjka, ki jim resnice sv. vere razkladajo. Od kod to? moji kristjani! Duha božjega, kateri po Jezusovi obljubi vso resnico uči, jim manjka; ali bolj prav reči, od tega božjega Duha nočejo razsvetljeni biti, „ker temo bolj ljubijo kakor luč“; — to je, kar vam zde razložiti in razkazati hočem. Tedaj vprašanje ponovim:

1. Zakaj je toliko ljudi tako neumnih in nespametnih v tem, kar Boga in njih večno zveličanje zadeva? Zato ker niso od sv. Duha razsvetljeni.

2. Zakaj pa toliko ljudi ni od sv. Duha razsvetljenih? Zato ker njega in njegovega razsvetljenja imeti nočejo. To je dvojni zapopadek danešne pridige. O zveličanska luč sv. Duha! napolni serca svojih vernih, da bomo svojo nevednost in slepoto v božjih rečeh spoznali, in te v prihodnje s pravim poželenjem sprejeli!

Razlaga.

1. Kar je luč oči za telo, da se vidne podobe stvari razločijo in spoznajo, to je luč sv. Duha za dušo, da se ne-

vidne, čeznатурne resnice, od Boga nam razodete in v večno zveličanje potrebne spoznajo. Zatoraj katolijska cerkev poje v svojih pesmih: Pridi luč serca, ker brez tvoje luči v človeku nič dobrega ni, ker brez gnade sv. Duha človek še ene dobre misli imeti ni v stanu. Kakor sv. Pavl govori: „Enemu je dana modrost, drugemu učenost, tretjemu gnada vere, četertemu dar prerokovanja, petemu razločenje duhov, šestemu dar svete zgovornosti. Vse to pa dela eden in ravno tisti Duh, ki vsakteremu deli kakor hoče.“ — Brez tega razsvetljenja, kakšni so bili aposteljni in učenci-Kristusovi pred prihodom sv. Duha? Prav priprosti in nevedni ljudje. Kristus, večna modrost in resnica, ki sam od sebe pravi: „Jaz sem luč sveta“, jih je cele tri leta v svoji šoli imel; se je trudil z vsakdanjim podučanjem, da bi jim božje skrivnosti in večne resnice prav razvidne in zapopadljive storil; vendar se v to nič kej zvedeli niso. Sv. evangelist Lukež sam pravi: „Oni teh reči niso nič razumeli, in to govorjenje je bilo skrito pred njimi, in niso zapopadli, kar jim je pravil.“ Od kod ta slepota? Luči sv. Duha še niso imeli, kakor je Kristus sam jim rekel: „Še veliko vam imam povedati; toda zdej še ne morete nositi. Kadar pa pride on, Duh resnice, vas bo učil vso resnico, in vam bo vse oznanil, kar sem vam pravil.“ In zares, kako prečudno modrost je poslej svet nad ravno temi, pred tako priprostimi in nevednimi učenci spoznal, ko je sveti Duh nad nje prišel!

Brez te božje luči, moji poslušavci! vsa druga učenost in umetavnost človeku nič ne pomaga; brez te luči je prazna vsa posvetna modrost. „Modrost tega sveta, pravi sv. Pavl, je neumnost pred Bogom.“ I. Kor. 3. Brez te luči naj se od božjih, nebeških, čeznатурnih resnic še tako natanko govori in razlaga; kdor ni od zgoraj od božjega Duha razsvetljen, je in ostane slep na svoji duši. Vkarjajo se dan na dan modri, za božjo čast in časnó in večno srečo ljudi vneti možje s pisanjem podučnih in svetih bukev, ubijajo se duhovni ob vsaki potrebi in priložnosti, podučujejo nevedne po samem in očitno, trudijo se ob nedeljah in svetih dneh pridgarji s prižnic, ker po božji, nezmotljivi, večni resnici kličejo in oznanjujejo, da vse posvetne reči, vse veselje, vsa čast, vse dobrote so prazne

in nečimerne, da le prihodne, nebeške, večne dobrote vso našo ljubezen zaslužijo, po katerih čez vse hrepeneti in zanje vse prizadeti moramo; da je človeška duša neskončno imenitniša, kakor umerljivo telo, in da smo toraj zanjo toliko večo skerb imeti dolžni, da je posvečujoča gnada božja velik, nar drajši zaklad, da, kdor jo ima, je veliko srečniši, kakor bi brez nje vse bogastvo, vse kraljestva sveta v svoji oblasti imel. Marsikdo bere kej takega iz bukev, veliko ljudi vse to v pridigah posluša, in zmed dvajset je komej eden, kateri prav zastopi, kar bere ali sliši. Besede scer razločno skoz ušesa gredó; ker je pamet brez razsvetljenja, zatoraj vse te in take resnice ne ginejo in ne omeće. Marsikomu se to, od česar se govori, kaj lepega in imenitega, posebnega zdi; pa vendar nič prav ne zastopi in zastopiti ne more, ker je slep — slep na svoji duši.

Zatonj se popisuje strašna hudobija smertnega greha, s katerim se neskončno sveti Bog razžali; zastonj se dopoveduje, da je ta greh nar hujsi, ja edino hudo na svetu, ktero edino človeka nesrečnega stori, da je kralj ali cesar na sedežu svoje posvetne časti, naj ga brezštevilni podložni služabniki časté in mu strežejo, naj ga veliki kupi zlata in srebra z vsem bogastvom obdajejo, naj vživa vse veselje, ki si ga človek na svetu le zmisлити more, vendar če kak smerten greh na svoji vesti ima, v resnici veliko ubožniši in nesrečniši, kakor nar revniši berač, ki od hiše do hiše kruha prositi mora, če se pa v stanu gnade božje znajde; da, ko bi človek v stanu smertnega greha svojo nesrečo prav spoznal, bi nikoli mirno zaspati, se ne veseliti, ne smejati ne mogel, ampak bi vedno le jokal, žaloval in se za nar nesrečnišega na svetu imel. Človek, ki od božjega Duha ni razsvetljen, sliši vse to, pa mu to nikakor v glavo ne gre, se ne zbrihta, ne sprevidi in ne zapopade te resnice, da bi se po nji od greha ostrašiti in k poboljšanju pripraviti dal, zato ker je slep na svoji duši.

Zastonj se pridiguje zoper dušne nevarnosti, grešne priložnosti in marsiktere hudobne razvade, ki so božjim postavam nasproti. Marsikdo je vpričo, ki je zadet; pa še verjel ne bo, da je res, ali da je nad tem toliko ležeče, kakor se pridiguje,

ker nima čeznatorne luči sv. Duha, ker je slep. Reci mu, da se na napčnem potu, na potu v pogubljenje znajde, da ga hudobni svet grozovitno goljfa in slepi; reci mu, da, ker je Jezus Kristus sam v nar večem poniževanju, ubožtvu, zaničevanju vsega posvetnega veselja in njegovih dobrot, v vednem zatajevanju samega sebe, v križu in terpljenju preživel; reci mu, da se tudi pameten človek srečnišega šteti mora v resnici, kakor v bogastvu; srečnišega v križih in nadlogah, kakor v veselju; srečnišega v lakoti in žeji, kakor v obilnosti; srečnišega v zaničevanju in preganjanju, kakor v časti in veljavi pred ljudmi; kajti se tako nar popolnišemu izgledu življenja toliko bolj bliža, Jezusu Kristusu toliko bolj podoben postane, in upanja ima, ž njim v nebesih enkrat kraljevati. Vsak, kdor ta nauk prav prevdari, si bo scer mislil: verjamem, da je to res, — pa bo vendar malokdo spoznal in sprevidil, kako lepo in potrebno da je tako življenje, ker ne more zapopasti, kako bi v tem kakšna sreča bla, ker tako živeti nobenega veselja nima. Kaj čudo? Luči, gnade sv. Duha mu manjka; slep je.

Naj bi mu pravil na dalje, da od Boga razsvetljena duša veliko večje veselje, mir, zadovoljnost, sladkost v nar ojstresjšem življenju in pokorjenju samega sebe občuti, kakor na svet navezani človek pri vsem posvetnem veselju; da ločen od sveta brez tolažbe in uživanja posvetnih dobrot z Bogom samim živeti, in zavoljo Boga in nebeškega kraljestva tudi martre in bolečine terpeti, le to je prava sreča in blagost od Boga razsvetljene duše, po kateri je veliko svetnikov hrepenelo in preserčno zdihovalo, v kateri so, ko so jo dosegli, že tukaj na svetu sladkost nebeškega veselja okusili. O, od tega bo pač malokdo kej zastopil! Naj bi nekteremu sto let zapored od takih resnic pripovedoval, bo na zadnje ravno toliko vedel, kakor od konca; kako bi to mogoče bilo, zapopasti ni v stanu. Od kod to? Luči božje, razsvetljenja sv. Duha mu manjka; slep je na duši.

Pridi sv. Duh! pridi luč serca! usmili se ubovega slepca! Pošlji žark svoje božje luči v njegovo serce, da bo spregledal! O kako natanko bo potlej vse te resnice spoznal, ki jih zdej nikakor zapopasti ne more! Kako se bo čudil, še bolj, kakor

tisti slepec, ki mu je Jezus spregledati dal! Resnice sv. vere, skrivnosti božje, keršanske čednosti, kako vas zdaj še le spoznati začnem! Križi, težave in nadloge! Pred sem menil, da bi vas prestati ne blo; zdaj pa v svojo nar večo tolažbo skušam, kakšna nebeška sladkost je v vas skrita, če vas človek iz ljubezni do Boga z voljo in poterpežljivostjo prenaša, in se ves v njegovo voljo vdá!

Svet in vse, kar svet ima in obrajša! pred si moje slepo serce na se vlekel, mislil sem, da bi moral živeti, kakor drugi, in kakor je šega in navada: oh kakšna nečimernost, goljfiya in slepotija! Preč z vsim, kar me je od moje nar večje dobrote, od mojega ljubeznivega Boga odvracevalo, da ga nisem čez vse iz celega serca ljubil! — Med tem, ko vam to govorim, stojé marsikteri slepi posvetni ljudje tukaj, pa ne vidijo in ne slišijo nič; čudijo se in ne morejo zapopasti, kako bi vendar človek na svetu v takih rečeh svojo srečo najti mogel. Res je, ti odgovori na to od Boga razsvetljena duša, ti tega razumeti in zapopasti ne moreš, ker luči sv. Duha ni v tebi; v božjih rečeh si popolnoma slep! — Pridi toraj sv. Duh! spet prosim, razsvetli našo nesrečno slepoto v božjih rečeh, da bomo tudi mi vsi enkrat spregledali! Ali, kaj kličem k tebi! kaj tebe naše slépote dolžim! Ti si luč serca, ki vse razsvetli; ti se ponudiš vsem ljudem, ki na svet pridejo, da bi bili razsvetljeni; ali oni za tvoje razsvetljenje ne marajo! Tako je, kristjani! da je toliko na duši slepih ljudi, ki gnade sv. Duha, njegovega razsvetljenja nimajo, je edini vzrok letá, ker sami razsvetljeni biti nočejo, kar še nadalje nekoliko premisliti hočemo.

2. Gnada sv. Duha je luč, ktera, kakor sv. evangelist Janez pravi, razsvetli vsakega človeka, ki na ta svet pride. Ali koliko jih je, moji kristjani! kateri sami radovoljno sv. Duha in njegovega razsvetljenja imeti nočejo. Kako tedaj ga bodo imeli, ker ga sami od sebe odganjajo; ker se, kakor sove pred svetlobo dneva, pred lučjo njegovo skrivajo, mu zapró vse sercé, sami svojo slepoto in nevednost ljubijo, ker v rečeh, kar Boga in dušo, pobožno keršansko življenje in večno zveličanje zadeva, vsi slepi in nevedni biti hočejo; ker od nobene reči težji ne slišijo, kakor če jih kdo podučiti ali svariti hoče; ja še prizadevajo si, vse navdihovanje božje, vse dobro

opominovanje iz glave in spomina si spraviti, ter po besedah svetega pisma pravijo: „Stran pojdi od nas, Gospod, spoznanja tvojih potov mi nočemo“; od tvoje ostre pokore, od poti križa, po kateri se v nebeško kraljestvo priti zamore, mi nič vedeti in slišati nočemo. — Zato tedaj taki k pridigam in naukom ne pridejo in jih poslušati nočejo, ker se bojé, da bi jim pridigar resnice ne povedal, njih vesti ne pretresel, jih na njih dolžnosti ne opomnil; in če tudi pridejo, pridejo brez vsega premislika, brez pravega namena, brez pripravljanja svojega serca — le iz navade, ali zavolj družbe, ali pa da pred ljudmi očitni sramoti odidejo; ne pa zato, da bi slišali in spolnovali tistih resnic, ki se jim v njih dušni prid in njih zveličanje oznanujejo. Ali ni res tako! Če jih pogledam in premislim, kateri pred božjo službo do zadnjega, ali pa tudi še med božjo službo pred cerkvijo ostajajo, ali ti mislijo, po kaj so prišli, kako bodo božjo besedo poslušali in svoje serce zato pripravili? In med božjo službo, kateri tukaj nemarno dremljejo in spé, ali se pogovarjajo, ali brez vsega premislika tukaj znajdejo, ali je pa takim božji nauk in božje razsvetljenje mar? In potem, ko iz cerkve greste, o kako se nad toliko kristjani očitno vidi, da na to, kar so slišali, ali kar bi bili slišati mogli, že nič več ne mislijo! Kako hočete tedaj se čuditi, da gnade razsvetljenja sv. Duha, katero pri božji besedi vsem pravim poslušavcem deli, nimate in ne prejmete, ker je po svoji nemarnosti sami imeti nočete. In če tudi nekteri skoz božjo besedo kakšno resnico prav spoznajo, si jo kmal spet iz spomina spravijo; iščejo in najdejo mnoge izgovore, s kterimi sami sebe slepé, da k temu niso zavezani. Ali če jim kakšna reč nepokoj vesti dela, gredo drugam ali pa na božjo pot, in si spovednika poiščejo, da k temu, k čimur so opomnjeni bili, veliko ne reče; potlej pa mislijo, zdaj je pa dobro. Če zoper katero resnico že nič več reči ne morejo in sami spoznati morajo, da je to in to pregrešno, hudobno, da to zapustiti in se poboljšati morajo, potlej pa od sebe na druge zverniti iščejo; in če se tudi zadete čutijo, si iz tega nič ne storé, vse pri starem ostane, spoznane resnice nočejo spolnovati in se ji vedno zoperstavljajo, svoje poboljšanje na drug čas odkladajo, kterega pa nikoli ne bo. Tako gnado razsvetljenja sv. Duha sami od

sebe odganjajo, na duši oslepé, na sercu oterpnejo, in tako do konca terdovratni ostanejo, kakor jih toliko žalostnih izgledov imamo.

Drugi so spet, kateri scer pobožni in bogaboječi biti in po navdihanju sv. Duha živeti hočejo, pa s sv. Duhom tudi posvetnega duha skleniti hočejo, svoje serce med Bogom in svetom deliti hočejo; v nekterih rečeh, kjer jim dopade, hočejo Bogu služiti in po njegovih zapovedih živeti; v drugih rečeh pa, ko jim drugači dopade, se pa hočejo po posvetnih šegah in navadah ravnati, z eno besedo, radi bi Bogu in svetu ob enem služili. To pa ni mogoče, kakor dvojna duša v enem človeku biti ne more. Dokler po napčnih šegah in navadah hudobnega sveta svoje življenje ravnaš, luč sv. Duha v tebi prebivati in tvoje duše razsvetliti ne more, kakor je Kristus, naš zveličar, sam svojim učencem rekel: „Poslal vam bom Duha resnice, katerega svet prejeti ne more“, t. j. tisti, kateri se po navadah hudobnega sveta ravnaajo. Če tedaj z hudobnim svetom deržiš, gnade in razsvetljenja sv. Duha prejeti ne moreš.

Nar več ljudi pa je takih, kateri scer želé, da bi sv. Duh prišel in jih razsvetlil, pa le, kader in kjer sami hočejo, ne pa kjer Duh božji hoče; v kakšni resnici, ki jo radi slišijo, mu odpró vse svoje serce; v kateri drugi resnici, ki je njih nagnjenju in poželjenju naproti, mu pa zapró svoje serce in pred njegovim razsvetljenjem bežé. Ali ni res, da nekteri že s takimi mislimi v cerkev pride, vse rad sprejeti in storiti hočem, kar bo Bog po pridgarju k mojemu sercu govoril; v ti in ti reči naj me pa nič nikar ne opomni, ker tega ubogal in storil ne bom? Pri meni, si nekteri misli, je vse zastoj pridigovati in opominjati, da naj to navado, to hišo, uno tovaršijo zapustim, te priložnosti in nevarnosti v greh, pečanja s to ali uno persono se varujem; to ne gre, mi ni mogoče storiti. In tako skor nobenega človeka ni, kateri bi v kaki reči, do ktere nar bolj nagnjenje in poželenje ima, od svojih napčnih misel in napčnega naprejevtja odstopiti in odjenjati hotel; torej sv. Duhu ne da celega serca, in toraj v temi, slepoti in nevednosti ostane, ker sv. Duh noče nobenega razdeljenja terpeti; on mora in hoče imeti celo človekovo serce, ali pa nič od njega noče; ko je sv. Duh namreč nad učence Kristusove

v podobí gorečih jezikov prišel, pravi sv. Lukež: „Je napolnil vso hišo, kjer so sedeli.“ — Kdor hoče prejeti gnado in razsvétljenje sv. Duha, pa tudi ponižno in stanovitno zanj prositi mora. Ali se boš tedaj čutil, če gnado in razsvetljenja svetega Duha nimaš, in v nevednosti in dušni slepoti naprej živiš, ker morebiti v celem svojem življenju še nikoli prav iz serca zanj prosil nisi. „Oče, pravi naš Zveličar, bo dobrega Duha dal vsem tistim, kateri ga prosijo.“

S k l e p.

Glej, o sveti Duh, duh resnice! ti razsvetliš vsakega človeka, ki na svet pride, in vendar toliko ljudi v dušni temi slepih ostane, ker tvoje luči, tvoje gnade ne želé, ne iščejo in sprejeti nočejo: ker temo bolj ljubijo kot luč.“ O gorjé nam, ko bi nas, potem ko smo te tolikokrat odgnali, zanaprej v temi in slepoti tičati pustil! Spoznamo, ne storil bi nam krivice, ker smo to zaslužili; ali o Duh krotkosti, Duh neskončne ljubezni, ne ravnaj z nami po našem zasluženju! Glej, odperto je naše serce tvoji luči, pripravljeno, vse resnice, ki nas jih boš učil, brez razločka sprejeti in spolnovati! In ko bi se naša slaba natura zavolj kakšne težave ustavljati hotla tvojemu navdihovanju, ti, Duh moči, našo terdovratno voljo s silo priženi, in nam ne daj pred miru in pokoja, dokler v vseh rečeh tvoje sv. volje ne dopolnimo, in tako v tvojem razsvetljenju stanovitno hodimo tisto pot, po kateri edini bomo tjekej prišli, kjer bomo vekomaj hvalili in častili ime Očeta in Sina in svetega Duha. Amen.

Pridiga za 1. nedeljo po binkoštih. Praznik presvete Trojice.

(Od presv. Trojice; gov. gosp. †)

„Pojdite tedaj, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.“ Mat. 28.

V v o d.

Danešnje sveto evangelje pripoveduje od tistega imenitnega povelja, ki ga je Jezus svojim učencom dal, ravno poprej

ko je v nebesa šel. Učenci Jezusovi naj tedaj grejo po celem svetu; naj oznanjujejo njegove nauke vsem ljudem; naj razglasijo povsod veselo oznanilo, da je Jezus odrešenik sveta; in da so vsi narodi poklicani v njegovo sveto cerkev, ki je postavljena k zveličanju vseh, ki hočejo njeni udi postati in pridni, pokorni otroci te cerkve biti. Naj vse tiste, ki bodo njegove nauke sprejeli, kerstijo v imenu trojedinega Boga; naj jih pa tudi opominjajo, tako živeti, kakor je Jezus učil: „Pojdite tedaj, je Jezus rekel, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta in Sina in svetega Duha, in učite jih deržati, karkoli sem vam zapovedal.“ — Glejte! iz tega povelja, iz teh besed spoznamo, da je Jezus skrivnost presvete Trojice — nauk od te čudne skrivnosti — za prvo podlago svoje svete vere postavil. —

Vsak, kateri hoče zveličan biti, mora naj prvič pravo, živo vero imeti v Boga Očeta, ki nas je stvaril; v Boga Sina, ki nas je odrešil; v Boga svetega Duha, ki nas posvečuje. Vsak pa tudi mora po tej sveti veri svoje življenje ravnati. In vsak mora v imenu presvete Trojice kerščen biti. To je podlaga, to je fundament naše svete vere.

Ker pa ravno danes mati kat. cerkev visoko skrivnost presvete Trojice slovesno obhaja in kristjane opominja, kakor vsak dan, posebno pa danes v ponižnosti moliti presveto Trojico, premišljevati neizrečeno velike dobrote, ki jih od tiste prejemamo: tako hočemo tudi mi k počesčenju presvete Trojice to visoko skrivnost naše svete vere nekoliko premišljevati v ponižnosti serca našega. Spoznali bomo pa iz tega;

1. da nas vera v presveto Trojico močno spodbada, lepo in pobožno živeti;

2. da nam je skrivnost presvete Trojice naj lepši izgled, lepo pobožno živeti.

Od tega želim daleč govoriti k časti in hvali presvete Trojice! Vi pa zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Veliko skrivnost ima naša sv. vera, veliko naukov, ki jih naša slaba, omejena pamet zapopasti ne more; pa naj večja skrivnost sv. vere Jezusove je: skrivnost presv. Trojice, te skriv-

nosti človeška pamet nikdar zapopadla ne bo. Sv. vera nas uči, da je en Bog — osebe ali persone so pa tri. Vsaka persona ima božjo natoro; vsaka je Bog, in vendar niso tri bogovi, ampak samo en Bog. To je za nas prečudna skrivnost, ki je naša kratka pamet ne more umeti. Le v ponižnosti mora verovati, kar nas sv. vera uči. Nauk presv. Trojice nam sveti Atanazij prav lepo razlaga. On pravi, da moramo enega Boga v treh personah, in tri persone v enem Bogu častiti. Kakoršen je Oče, tak je Sin, tak je sv. Duh. Nestvarjen, neizmeren in večni je Oče; nestvarjen, neizmeren in večni je Sin; nestvarjen, neizmeren in večni je sv. Duh. In vendar niso trije nestvarjeni, neizmerni in večni; ampak samo eden je nestvarjen, neizmeren in večni. Ravno tako je vsegamogočen Bog in Gospod — Oče; vsegamogočen Bog in Gospod — Sin; vsegamogočen Bog in Gospod — sv. Duh; in vendar je le en vsegamogočen, en Bog, en Gospod. Oče je sam od sebe od vekomaj; Sin je rojen od Boga Očeta od vekomaj; sveti Duh izhaja od Boga Očeta in Sina od vekomaj. In vendar ni nobena persona starejša ali mlajša kakor druga, vse tri so med seboj čisto enake, večne in samo en Bog. To je nauk od čudne skrivnosti presv. Trojice, ki nam ga je Jezus razodel, ki so nam ga aposteljni pridigovali, ki nam ga sveta kat. cerkev že čez 18 sto let oznanuje; to je tisti čudni nauk, ki vso človeško in angelsko pamet presega. Ali Bog bi ne bil Bog, ko bi ga slaba, človeška pamet kdaj čisto zapopasti zamogla. In sv. Avguštin pravi: „Le takrat spoznamo Boga resnično, kader občutimo, da ga mi ne moremo zapopasti.“ Kako majhen bi bil Bog, ko bi ga stvarjena, omejena pamet kdaj čisto spoznati zamogla! Če pa premislimo: Bog je tako bitje, ki ga ne bomo ne mi, ne vsi ljudje skupaj, ne angeli in arhangeli, ne vsi svetniki in zveličani duhovi kdaj zapopadli; o takrat našemu duhu neizrečena visokost, in veličastvo trojedinega Boga prav lepo sije, kakor tudi našim telesnim očem prelepo sonce na nebu prijazno sije, če ga ravno tudi nikdar dosegli ne bomo. O takrat spoznamo našo slabost, revšino in nezmožnost, če se s tako veličastnim, mogočnim in neskončnim Bogom primerimo! Takrat moramo spoznati, da mi nismo nič, kakor prah in zemlja, da nič iz samih sebe

nimamo in nič ne premoremo! Takrat se le v ponižnosti našega Duha Bogu popolnoma podveržemo in drugega ne moremo storiti, kakor klicati s svetim apostelnom Pavlom, rekoč: „O visokost bogastva božje modrosti in znanja! Kdo je spoznal misel Gospodovo; ali kdo je bil njegov svetovavec? ali kdo mu je poprej kaj dal, da bi se mu povernilo? Zakaj od njega in skoz njega in v njem je vse; njemu bodi čast in hvala vekomaj!“ Rim 11, 33.

In zdaj pa premislimo tiste dobrote, ki smo jih od tega neizrečeno velikega, neskončnega, trojedinega Boga prejeli; ki jih prejemamo še vsak dan! Bog Oče nas je stvaril, nas preživlja, nam vse da, karkoli imamo in potrebujemo. Bog Sin nas je odrešil skoz svojo smert na križu; nam je zapustil svoje lepe, svete nauke; nam je zapustil svete zakramente, ki nam pomagajo; se nam je samega sebe zapustil v nar svetejšem zakramentu rešnjega Telesa; in nam tamkej pri Očetu lepe sedeže pripravlja, da bi se enkrat vekomaj pri njem veselili. Bog sveti Duh nas posvečuje skoz svojo posvečujočo gnado, ker našo dušo obleče z lepim oblačilom gnade božje, da je Bogu dopadljiva in pravice do nebeškega kraljestva dobi. Oh kateri človeški jezik zamore dopovedati, kake velike dobrote so to za nas, ki jih od presv. Trojice prejemamo, ki jih še za naprej prejeli bomo! Tako mogočen, veličasten in dobrotljiv Oče nam življenje da in ohrani; nas za svoje otroke ima. Tako veličasten Bog Sin nam brat postane, ker pride na svet nas poiskat in odrešit. Tako velik Bog za nas terpi, za nas svojo sveto kerv prelije, za nas umerje! Tako velik Bog sv. Duh hoče v našem slabem, revnem sercu prebivati, ako ga le čistega in brez greha ohranimo. In enkrat hoče ta veliki, mogočni, čudno lepi Bog naše veselje, naše večno zveličanje biti, ker se nam bo na unem svetu od obličja do obličja gledati in vekomaj zavživati dal! —

In prašam zdaj: tako ljubezniv, večen, trojedin Bog, ki nas toliko ljubi, ki nam toliko dobrega dá; ali ne zasluži, da bi ga tudi mi ljubili iz celega serca, da bi mu zategadelj lepo služili, in vse storili, kar njemu dopade, da bi se vsega varovali, karkoli bi ga žaliti vtegnilo! — O kako terdo bi moralo tisto serce biti, ki bi tega ljubeznjivega, večnega Boga ljubiti ne hotlo? ki bi

ne hotlo tega storiti, kar ta dobrotljivi, ljubezni polni Bog od nas tirja! In kaj tirja Bog od nas? — Nič drugega, kakor to: da bi mi na tem svetu dobri, pravični in pošteni kristjani bili, da bi nas na unem svetu zato večno plačati zamogel. — Glejte! kako nas tedaj vera v presv. Trojico, premišljevanje te čudne skrivnosti močno spodbada, prav lepo, brumno in pošteno živeti, dokler se na tem svetu znajdemo! Ali skrivnost svete Trojice je pa

2. tudi za nas naj lepši izgled, lepo, pobožno živeti.

Cela kersanska postava je zapopadena v dveh zapovedih ljubezni do Boga in do bližnjega. Tako nas sam Jezus uči, ker pravi; „da v teh dveh zapovedih je zapopadena vsa postava in preroki.“ Mat. 22, 40. In kateri te zapovedi dopolnjuje, celo postavo dopolni. To pričuje sv. apostel Pavl, ker pravi: „Kdor bližnjega ljubi, je postavo dopolnil. Ljubezen je spolnjenje postave“, Rim. 13, 8. Nar lepši izgled pa prave, svete ljubezni nam je presv. Trojica. Oče ljubi Sina, in Sin Očeta. Z večno ljubeznijo se ljubita. Pa njih ljubezen ni prazna, nerodovitna. Sad njih večne priserčne ljubezni je sv. Duh, tretja božja peršona, ki izhaja od Očeta in Sina od vekomaj. Če si ravno tega zapopasti ne moremo, vendar pa iz tega spoznamo, kakošna mora biti naša ljubezen do Boga. Preserčna mora biti tudi naša ljubezen do Boga; čez vse drugo moramo Boga ljubiti; rajši ga moramo imeti, kakor vse, kar koli na svetu je; On je naše naj večje ljubezni vreden. Z veseljem moramo vselej na Boga misliti, radi se od njega pogovarjati, radi njegove nauke poslušati, radi premišljevali njegove čudne lastnosti; s veseljem moramo njegovo sveto voljo spolnovati, njegove zapovedi deržati; radi moramo delati iz ljubezni do Boga; tudi terpeti moramo iz ljubezni do Boga; vse naše misli, besede, djanja in nehanja moramo Bogu darovati; vse storiti v njegovem imenu; vse — dobro in hudo — njemu k časti darovati. Tako preserčno ljubezen ima Bog Oče do svojega ljubega Sina, in Sin do svojega nebeškega Očeta. Tako preserčno moramo tudi mi Boga ljubiti. — Ali kako malo prave, serčne ljubezni do Boga je med nami, moji kristjani! Z ustmi, z besedo Bogu ljubezen obetamo, v djanju jo

pa le redko kdaj izkažemo. Vsem stvarjem bi mogli Boga naprejpоставljati, rajši ga imeti, kakor vse na svetu. Kolikokrat pa ljubimo sami sebe, naše zdravje, našo lepoto, naše kratkocase, naše premoženje, naše blago, naše prijatelje in prijateljice, naše življenje, ravno ali še več, kakor Boga. Kako močno naše serce na posvetnem visi, na Boga pa le malo porajta! Mi ljubimo Boga; pa kako je naša ljubezen spremenljiva! Danes ga ljubimo; jutre pa že žalimo. Danes obžalujemo grehe; jutre pa že drug in še večje grehe delamo. Danes smo pripravljeni, vsakega greha zanaprej se varovati, ja rajši umreti, kakor z enim smertnim grehom Boga več žaliti, jutre se pa spet v grešno priložnost podamo, nar manjša skušnjava nas podere, zavolj kratkega veselja pa božjo ljubezen zopet zapravimo! — Mi ljubimo Boga; pa naša ljubezen je tako slaba in nestanovitna. Dokler čisto lahko in brez težave Bogu služimo, dokler nam vse dobro in po sreči gre; takrat se Boga zvesto deržimo, takrat ga ljubimo. Kadar nas pa kaj hudega zadene, kader nas Bog s kako težavo, s kakim terpljenjem obišče, kader nas nadloge stiskajo: o takrat smo pa naenkrat nevoljni, nepoterpežljivi, in iz ljubezni do Boga nič veliko terpeti nečemo! Le na gori Tabor, kjer se Jezusovo veličastvo prečudno blišči, kjer je naša duša v nebeško veselje vtopljen, tamkaj bi radi zmirom bili; z Jezusom pa na križu biti, iz ljubezni do Jezusa kako žal besedo, kako zaničevanje kako škodo, kako krivico, kako težavo tiho poterpeti, tega se pa le zmirom branimo. Iz ljubezni do Boga žejo in lakoto, zimo in vročino poterpeti; iz ljubezni do Boga tudi v gerdem vremenu kako stopinjo, kak gerd pot storiti sem do cerkve, da bi tukaj Boga častili, do kakega bolnika, da bi ga potroštali, do kakega siromaka, da bi mu pomagali: oh tega pa nečemo storiti; vse to se nam pretežavno zdi! O kako slaba je naša ljubezen, ki jo do Boga imamo! Kako je prava, čista sveta ljubezen do Boga v vaših sercih večidelj vgasnila! Prosimo troštarja svetega Duha, da bi nam to sveto ljubezen do Boga, brez ktere ne moremo zveličani biti, zopet v naših sercih prižgal, in dodelil, zanaprej v Boga iz celega serca ljubiti, kakor nas presv. Trojica tega uči, kakor se Oče in Sin priserčno in z večno ljubeznijo med seboj ljubita; tako tudi mi od zdaj

zanaprej Boga tako preserčno, stanovitno in resnično ljubimo, da nas od te ljubezni nobena reč ne bode več ločila! —

Presveta Trojica nam je pa tudi zgled prave ljubezni do bližnega. Če so ravno v presv. Trojici tri persone, vendar imajo med seboj le eno božjo natoro, eno voljo, eno moč, eno veličast. To je prečudno in nezapopadljivo za nas! In vendar moramo tudi mi to edinost nekoliko posnemati, ako svojega bližnega po kersansko ljubiti hočemo. Kakor so Oče, Sin in sv. Duh edini v svoji naturi, v svojih mislih, v svojem djanju; tako moramo tudi mi s svojim bližnim edini biti, enega serca, ene duše. Kako priserčno je zategadelj molil sam Jezus za nas, poprej ko se je podal v terpljenje in smert. „Sveti Oče! tako je Jezus molil, ohrani jih v tvojem imenu, ktere si mi dal, da bojo eno, kakor sva tudi midva eno.“ — Pa ne prosim samo zanje, za svoje aposteljne, ampak tudi za tiste, kteri bodo skoz njih besedo v mene verovali, da bi bili vsi edini, kakor si ti Oče v meni in jaz v Tebi.“ Jan. 17, 11, 21. —

O kako lepo so posnemali prvi kristjani presv. Trojico; zakaj od njih sv. pismo govori: „Množica vernih je bila enega serca, ene duše. In ne eden izmed njih ni rekel: to je moje, ampak vse je slišalo tudi vsem. Nobeden ni bil reven, vsakemu so dali, kolikor je potreboval.“ Ap. dj. 4, 32. Oj da bi tudi med nami taka edinost bila; da bi tudi mi bili med seboj enih misel, enega serca, ene duše! O kako lepa zastopnost in ljubezen bi bila med zakonskimi, med starši in otroki, med naprejpоставljenimi in podložnimi! kako bi imeli lep mir, prijaznost in pravo ljubezen s vsakim človekom! Oh, učimo se toraj od presv. Trojice pravo ljubezen imeti do svojega bližnega; s tistim v miru, edinosti in lepi zastopnosti živeti; tistemu pa tudi vse dobro skazati za dušo in telo; tako bomo tudi do Boga naša ljubezen skazovali, ako bomo bližnega ljubili, kakor sami sebe. —

S k l e p.

Tako nas tedaj skrivnost presv. Trojice, ktero danes veseli obhajamo, močno spodbada k lepemu, brunnemu življenju; da Bogu že iz hvaležnosti zavolj tolikih dobrot, ki jih od njega prejemamo, prav radi, z veseljem in zvesto služimo; ravno

tako nam je presv. Trojica tudi zgled pravega, keršanskega življenja, ker nas uči, kako moramo Boga ljubiti in svojega bližnega, ker ravno v tej ljubezni pravo, keršansko življenje obstoji. — Oh molimo tedaj danes in vsak čas to presv. Trojico v ponižnosti našega serca; ljubimo iz celega serca Boga Očeta, Sina in sv. Duha; zvesto služimo temu trojedinemu Bogu. Vse karkoli bomo zanaprej mislili, govorili in storili, hočemo le misliti, govoriti in storiti iz ljubezni, k časti in hvali Boga Očeta, Sina in sv. Duha. Tako bomo vredni postali, enkrat tamkaj gledati, kar tukaj verjemo; svetega božjega obličja se v nebesih enkrat veseliti, in z vsemi angeli in svetniki presv. Trojici večno čast in hvalo prepevati! Amen.

Pridiga za 2. nedeljo po binkoštah.

(Izgovori povabljenih; gov. M. H.)

„Nek človek je napravil veliko večerjo in jih je veliko povabil.“ Luk. 14, 16.

V v o d.

Nek človek je napravil veliko večerjo, in jih je veliko povabil. Ob uri večerje pošlje svojega hlapca, povabljenih k večerji klicat. Ti so se pa začeli izgovarjati. Eden pravi: Pristavo sem kupil, in moram iti in jo ogledati; drugi pravi: Pet jarmov volov sem kupil in jih grem pokusit; tretji reče: Oženil sem se in torej ne morem priti. Ko hlapec s takimi izgovori nazaj pride, se hišni gospodar razserdi in svoje hlapce pošlje po cestah in ulicah mesta, na pote, stezde in prelaze, in ukaže uboge in hrome in slepe in kruljeve k večerji pripeljati, dokler da se hiša napolni. Unih mož pa, ki so bili povabljeni, noben ni okusil večerje Gospodove.

Kaj pomenja ta prilika Jezusova od velike večerje? Cerkvni učeniki povejo, da velika večerja pomenja večno zveličanje, katerega bomo, če sveto vero radi sprejememo, po verskih resnicah skerbno živimo, sv. zakramentov se zvesto poslužimo, enkrat v nebesih uživljali.

Vsi smo od Jezusa Kristusa na večno zveličanje povabljeni. Pa kakor niso povabljeni današnjega evangelja na veliko večerjo priti hotli, temuč so se s posvetnimi opravili izgovarjali: ravno tako se tudi veliko današnjih ljudi za dušno zveličanje skerbeti ustavlja in se nesrečno pogubi. Odkod neki to? Poglejmo v današnje sv. evangelje, tam vidimo tri reči, ki ljudem branijo priti k nebeški večerji.

Te tri reči hočemo danes premišljevat, poslušajte!

Razlaga.

Vsi smo od nebeškega Očeta iz tega namena stvarjeni, da bi na tem svetu Boga spoznali, mu zvesto služili in po tem življenju večne nebesa posedli; usmiljeni Bog pa vsakemu človeku pripomočkov ponuja, pridno živeti in nebesa si prislužiti. Ali pri vsem tem ne bodo vsi zveličani, zakaj veliko jih je poklicanih, pa malo izvoljenih, glasi se Jezusova beseda. V današnjem sv. evangelju od velike večerje najdemo tri reči, ki človeka od zveličanja odvrtačejo.

1. Pervi povabljenih se je izgovarjal k večerji priti, rekoč: „Pristavo sem kupil in moram iti in jo ogledati, prosim, imej me izgovorjenega.“ Kupljena pristava pomenja želje gospodariti, pomenja prevzetnost. Temu prevzetnežu se je bolj imenitno zdelo, na svojej pristavi, na svojih njivah travnikih, nad svojimi posli gospoda se kazati, se napihovati in košatiti, — vse to mu je bolj dopadalo, kakor prijazno povabljenje poslušati in med drugimi gosti pri mizi sedeti. Prevzetnost in visoka glava ravno to dela še današnji dan. Tak prevzetnež nima serca za božje reči, njemu se ponižanje zdi s pobožnimi kristjani vred v cerkev hoditi, božji nauk poslušati in ssv. zakramente prejemati. Sam bolj vem, slišiš marsikterega reči, kar farji učijo, jaz sem v šolo hodil, sem sam moder in nimam treba pridig. Oh ti imaš modrost, da se Bogu usmili! In ako prevzetnež božjo besedo včasih posluša, je le, da pridgarja sodi, kaj je dobro ali ne dobro povedal, kar sliši, na druge obrača; da bi tudi on reven pregrešen človek bil poboljšanja potreben, njemu noče v glavo. Prevzetnež nima serca za ponižno gorečo molitev, celo pred Bogom se povišuje, in rajta s svojim žebranjem Bogu posebno

časť in službo skazati. In koliko je takih prevzetnežev na svetu, jih ne najdeš le samo v košatem, bogatem oblačilu, temuč tudi pod ponošeno, stergano suknjo, tudi pod ponižano glavo, tudi pod očesi, ki se vedno proti nebesom sučejo. Oni ne bojo nebes gledali; zakaj Bog se prevzetnim zoperstavlja, in le ponižnim gnado deli. (Pet. 5, 5.)

2. Drugi povabljenih se je izgovarjal: „Pet jarmov volov sem kupil, in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega.“ Temu so nja voli ljubši bili, kakor Gospodova večerja. Tako dela prevelika skerb za posvetne reči še današnji dan. Koliko jih je kristjanov, ki nimajo drugih misel, drugih želj, kakor posvetnih reči, zamoženja, bogastva si nabirati, s to mislijo ustanejo in zaspé, lakomnost zaduši vse svete misli, za časen dobiček jim je časť, pravičnost, sam Bog na prodaj! Njih varh ali patron je nesrečni Judas Iskarijot, ki je za trideset srebernikov svojega Gospoda in mojstra prodal. Ali ni temu resnica? Glej, za dobiček kakih rajnišev proda tam eden svojo dano besedo, svojo časť, svojo dušo, goljfuje, krivo pričuje in bližnjega za kervavi prislužek odira. Glej, za ničimern dobiček proda drug svoje otroke, ki jih v zapeljivo nevarno službo da, kjer se hudobije naučijo, grehov nalezejo in večno pogubijo. Za ničimern dobiček, za kako novo cunjó proda deklica svojo časť, svojo dobro vest in devištvo in se grehu v službo poda. O nesrečna lakomnost, ki ti je za časni prislužek, za posvetno blago, vse na prodaj, o koliko duš odverneš ti od pravega pota, od večnega zveličanja; kaj pa je, kar jim za njih večno zgubo podaš? s čem jim povračuješ? Iz globočine pekla slišim zdihovati bogatega moža. Vsega si je nabral, lepo hišo izidal, vsi njegovi skednji so nabasani, vsi njegovi hlevi polni, vse njegove shrambe se svetijo zlata in srebra. Kaj mu je vse to pomagalo, ko je nja duša bla iz sveta poklicana? K čemu je vse nabral? Gol vseh dobrih del je bil v pekel veržen, zdaj pa revež za kaplico merzle vode prosi, da bi svoj goreči jezik ž njo ohladil, pa noben mu je ne more dati. Ako se hočeš, ljuba duša, take nesreče ubraniti, ne misli samo koj na posvetne reči, poslušaj rado vabljenje k večerji Gospodovi, poslušaj nauke nebeske, oprav-

ljaj lepo svoje dolžnosti, doprinašaj obilno dobrih del, imej skerb za zaklade, ki ne preidejo, ki ti svete nebesa odpró.

3. Tretji povabljenih se je izgovarjal: „Oženil sem se, in toraj ne morem priti.“ Kakor sv. Gregor pričuje, to izgovorjenje pomenja poželenje mesa, pomenja nečistost, ki človeku vse serce, vse veselje do nebeških reči vzame, ga čisto oslepi in v strašne grehe zaplete. Poglejmo kralja Salomona. Ta kralj je bil mož po volji božji. Gospod Bog ga je bil izvolil, da je sozidal sloviti Jeruzalemski tempelj; temu kralju je Bog tako modrost dal, da je njegove govore vse občudovalo. Pa glejte, bogoljubni Salomon se je svoje stare dni nečistosti udal, žene so njegovo serce opacile in modri Salomon ajdovskim molikom tempeljne in altarje zida, jim daruje in jih moli.

O nesrečna nečistost, kako ti človeku pamet zmotiš in serce mu popačiš, da svojega Boga zapusti, ne posluša njegovega vabljenja in večne večerje ne okusi. Nečistnik popači in ogerdi božjo podobo na sebi, nja serce je gnezdo nar gerših misel in želj, nja pogledi so smertne pšice za nedolžnost, v vse nja djanje in misli, v nja sanje, ja v njegove molitve se mešajo nesramne podobe in ogledi! Kje bi toraj sveta ljubezen še kraja dobila? In kader v življenje sedanjih kristjanov pogledamo, kdo zamore tajiti, da žalibog! nečistost kakor kužna bolezen po svetu gospodinji. V mladih letih se začno tiste zaveze nečiste ljubezni, in grejo do sive starosti, skoz celo življenje marsikterega človeka se vleče nečista nit, ki se je v neumni mladosti presti začela. Zastonj nečistnega sina ali nečisto hčer žalostni starši svarijo in prosijo, kaj se gerdun ali nesramnica mara za njih zlate besede in kervave solze. Zastonj se za njima pomika sramota in lakota; ona nezakonske otroke povija, on njim za kervavi dnar potrebnih reči kupuje; kaj jima je mar za čast in dobro ime, kaj za pošteno in zadovoljno življenje, saj ju ni več sram! Zastonj jih svarijo duhovni oče na leci in v spovednici, saj jih ni več v cerkev k pridigi in tudi ne k spovedi; in ako pridejo, kje je njih grevenga, kje je njih poboljšanje! Ja mesen človek ne zapopade, kar je božjega; on ne mara za lepo besedo, ne za božjo službo, ne za ssv. zakramente, ne za dušo, ne za nebesa, ne za pekel, ne za Boga. Kako zamore toraj tak človek

priti k nebeški večerji? Poslušajte strašno prigodbo! Nek gerdun je bil hčer poštenih staršev zapeljal. Se bojé staršev se da nesrečna deklina iz hiše očetove odpeljati. Oh kdo šteje gorkih solz ubogih staršev? Povsod jo iščejo, pa vse zastonj. Lakote in druge strašne težave jo po nekaj mescih vendar domu pripeljejo. Nesrečna hči vse obstoji in pove, pa sirota v smertno bolezen pade. Pošljejo po spovednika. Ta pride, grešnico z Bogom spravi in jo pripravi za dolgo pot v neznano večnost. Deklina že umira, pa vendar poprosi, naj zapeljivca še enkrat pred smertjo vidi, da bi ga k pokori nagovorila. To se jej dovoli. Pa kaj se zgodi? Komaj zapeljivec v izbo stopi, se umirajoča na postelji vzdigne, ga prijazno pozdravi, ga zagotovi svoje serčne ljubezni in ga poljubiti hoče. Spovednik to viditi, človeka odpravijo, dekle ostro posvarijo, rekoč: Ali je to tvoje poboljšanje? Večno si pogubljen. Ona pa odgovori: Rada grem v pekel, da sem le svesta njegove ljubezni! Oh strah in groza! Pač res, da meseni človek ne zapopade, kar je božjega, da pa tudi božje večerje okusil ne bo!

Sklep.

Ljubi moji poslušavci! Strašne so besede sv. evangelja: „Povem vam, da noben povabljenih ni okusil večerje Gospodove.“ Tudi mi vsi smo povabljeni, oh da bi nobenega ne zadele te strašne besede! Zatoraj varimo se prevzetnosti: bodimo ponižnega in zgrevanega serca; — varujmo se posvetnosti: bodimo skerbni in marljivi za nebeške in svete reči; varujmo se nečistosti: bodimo čistega serca, da ne oslepimo na duhu in za božje reči. Če smo ponižni, pobožni in čisti, oh veselimo se; nismo samo le poklicani, tudi izvoljeni bomo, bomo večno srečni svatje in gosti nebeške večerje! Amen.

Pridiga za 3. nedeljo po binkoštih.

(Homilija; gov. gosp. †)

„Tako vam povem, bode med angeli božjimi veselje nad enim grešnikom, koji se spokori.“ Luk. 15.

V v o d.

„Sin človekov je prišel na svet, iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.“ Luk. 19, 20. Veliko ljubezen in usmiljenje je imel Jezus proti vsem ljudem, tudi nar večim grešnikom. Vse je hotel na pravi pot nazaj pripeljati, po katerem se pride k pravi, stanovitni sreči. Jezus je bil nar boljši učenik. On je nevedne učil, kako imajo živeti, da po smerti v večno življenje pridejo. Jezus je bil nar boljši zdravnik. On je vsakega bolnika ozdravil na duši in telesi, ako je le živo vero in terdno zaupanje vanj postavil. Jezus je bil nar boljši prijatelj. On je vsakega lepo tolažil; on je vsakemu pomagal, vsakega je hotel srečnega storiti. Tudi velike grešnike spokoriti, si je Jezus veliko prizadeval. Prijazno se je ž njimi pogovarjal. Ljubeznivo jim je k sercu govoril. Pri vsaki priložnosti si je prizadeval, jih na pravi pot proti večnemu življenju spraviti. In da bi si njih serca pridobil, je večkrat v njih tovaršije se podal; je jedel in pil z grešniki, kakor nam pripoveduje tudi današnje sv. evangelje.

To je bila vendar velika ljubezen Jezusova, da se je ponižal, tudi med grešniki sedeti in prijazno ž njimi govoriti. Ali vendar to ljubeznjivo ravnanje Jezusovo hudobnim in nevošljivim farizejem dopadlo ni. Začeli so godernjati, rekoč: Ta grešnike sprejema, in ž njimi je. Da bi jim pa pokazal, kako nespametno delajo, ako zategadelj čez njega godernjajo, jim Jezus te dve priliki govori, ki nam jih pripoveduje današnje evangelje.

Te dve priliki hočemo danes premišljevati; bote vidili, koliko lepega in koristnega se iz njih učimo; le zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Kakor dober pastir zgubljeno ovco išče, dokler jo najde; kakor žena, ki je en dnar zgubila, luč prižgè, hišo pometa in išče, dokler najde zgubljeni dnar: tako skerbno tudi Jezus išče vsakega grešnika, da bi njegovo dušo pridobil za večno življenje. Iz tega zopet vidimo, kako usmiljen in dobrotljiv je Jezus proti nam grešnikom. Naj bi naši grehi še tako veliki bili, nikdar vendar ne smemo obupati na milost božjo. Vselej je Bog pripravljen, nam vse naše grehe odpustiti, ako se le resnično spokoriti hočemo. Saj nas sam Jezus tako ljubeznivo tolaži, rekoč: „Kteri k meni pride, tega ne bom zaverigel.“ Jan. 6, 37. Kteri svoje grešne pota zapusti, in se k meni nazaj poda, tega bom zopet vzal za mojega ljubeznivega brata, za mojo ljubeznivo sestro. Bog noče smerti grešnika, ampak da bi se poboljšal in spokoril. To nam zagotovi že sv. pismo stare zaveze. „Kakor resnično živim, govori Gospod Bog, jaz nočem smerti grešnika, ampak da se od svojega pota nazaj verne in živi. Poboljšajte se, od svojih hudobnih potov se nazaj povernite“, Ezech. 33, 11. Kakor hitro je kralj David svoj velik greh obžaloval in zgrevano se obtožil rekoč: „Grešil sem zoper Gospoda, svojega Boga“, ga je prerok Natan na enkrat potolažil, in mu obljubil, da bo Gospod njemu ta greh odpustil“, 2. kralj 12. Kakor hitro je kralj Manases svoje hudobije objokal, mu je Bog tiste odpustil, in ga zopet na kraljevi tron postavil. 4. kralj. 20. Kakor hitro je colnar, od katerega sv. evangelje (Luk. 18, 14.) pripoveduje, z grevanim sercom na persi terkal: je bil uslišan in šel opravičen domu. Kakor hitro je Magdalena svoje grehe obžalovala, ji je Jezus vse tiste milostljivo zbrisal. — Bog je proti nam neskončno milostljiv. Ali ne pozabite, ljubi moji! vsi tisti, katerim je Jezus grehe odpustil, so bili pravi, resnični spokorniki, ki so svojo hudobijo spoznali, iz celega serca obžalovali, greh zanaprej sovražili, se ga zanaprej skerbno varovali, vsake priložnosti do greha, vsake nevarnosti zvesto se ogibali, ki so pa tudi pripravljeni bili, rajši umreti, kakor

pa vnovič grešiti, in tako milostljivega Boga zopet žaliti. — Le taki spokorniki smejo na božjo milost upati! —

2. Iz danešnjega sv. evangelja se pa tudi znamo učiti, kako se mi proti očitnim grešnikom zadržati imamo. Modro in pametno je, z hudobnimi ljudmi, z očitnimi grešniki nobene tovaršije in prijaznosti ne imeti. Tega vas že sveti Duh uči, ker pravi: „Z hudobnimi nobene tovaršije ne imej.“ Ps. 36, 1. „Kdor se smole dotakne, se z njo oma-deža.“ Sir. 13, 1.

Hudobnih ljudi se moramo ogibati. Pa to se ima le takrat zgoditi, kader se vkljub vsemu našemu prizadevanju vendar no-čejo poboljšati; ali kader smo sami v nevarnosti, od njih v greh zapeljani biti. Potem je naša dolžnost, se takih ljudi varovati, in pri miru jih pštiti. Če pa vidimo, da očitni grešniki naše podučenje, naše svarjenje in opominovanje radi prevzamejo in obljubijo, na boljše pota se nazaj podati, takrat se jih pa ne smemo ogibati, ampak radi moramo z njimi se pogovarjati, pri vsaki priložnosti si moramo prizadevati, da z njimi lju-beznivo ravnamo, in k dobremu nazaj pripeljemo in poboljšamo. To nas tudi Jezus uči skoz svoj lep izgled. Rad se je tudi on z očitnimi grešniki pogovarjal ljubeznivo jih je učil, svaril in k pokori vabil. Tudi pri mizi je z njimi sedel, z njimi jedel in pil, samo da je priložnost dobil, jih podučiti in za večno živ-ljenje pridobiti. Tako si tudi mi prizadevajmo, našega bližnega, ki po široki cesti večnega pogubljenja hodi, na pravi pot po-štenega, pravičnega, keršanskega življenja nazaj pripeljati; tako bomo njegovo dušo oteli, da se večno ne pogubi. To tirja od nas že keršanska ljubezen, ki jo do vsakega človeka imeti moramo. K temu nas opominja tudi sv. Duh, ker pravi, da moramo za zveličanje svojega bližnjega skrbeti. Sir. 17, 12. In če drugega ne moremo storiti za našega bližnega, če tudi grešnik na vse naše podučenje nič ne porajta; tako mu vendar našo ljubezen pokažemo skoz to, da bomo za njega molili. Sv. Monika je tako goreče in tako stanovitno molila za svojega zgubljenega sina Avgušтина, da je Bog njene mo-litve uslišal; hudobnega in v velike grehe zakopanega sina na pot prave pokore nazaj pripeljal, in iz velikega grešnika veli-kega svetnika storil. Kako velikega zasluženja vredno delo

je, za spokorjenje terdovratnih grešnikov moliti, grešnike spreobrniti! To je Bogu posebno dopadljivo. Sv. Krizostom pravi: »Če si ravno veliko denarjev med uboge razdeliš, boš vendar večje zasluženje imel, ako samo enega grešnika spreobrneš.« Zakaj na tako vižo bo njegova duša večne smerti rešena.

3. Sv. evangelje pravi, da je v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad 99 pravičnimi, ki pokore ne potrebujejo. Iz tega se učimo, koliko vrednost ima samo ena človeška duša. Če se angeli in svetniki v nebesih veselijo nad grešnikom, ki se je z Bogom zopet spravil, in začel njemu zopet lepo služiti, če se sam nebeški Oče veseli, ako se en zgubljen sin, zgubljena hči k njemu nazaj poverne; oh kako veliko mora vendar človeška duša vredna biti! Zatoraj nas uči sam Jezus tako priserčno: »Eno je potrebno« — svojo dušo zveličati. »Kaj pomaga človeku, ako celi svet pridobi, ako pa svojo dušo zgubi«? »Moj sin! tako nas sv. Duh opominja, ohrani svojo dušo.« Sir. 10, 31. To se reče: Vari, da je ne zgubiš! — Zatoraj, kristjani moji! ako ste tako nesrečni, da ste v kakem smertnem grehu zapopadeni, ako v kakem grešnem znanju živite, ako do svojega bližnega kako jezo in sovražtvo imate, ako kako krivično blago vaše serce teži, ako kak drug velik greh v vašem sercu gospodari; oh, prosim vas v imenu Jezusovem, ne ostanite daleč v tako nevarnem stanu vaše duše! Če vas Bog v smertnem grehu nagloma iz tega sveta pokliče, pogubljeni ste na večne čase! Obrnite se hitro nazaj k svojemu Očetu v resnični pokori; v zakramentu sv. pokore bote dušne rane izprali; v kervi Jezusovi bote spet očisti, pri božji mizi bote okrepcani, se zanaprej nudega varovati in stanovito hoditi po poti brumnega, pravičnega, poštenega življenja, ki proti nebesom pelja. Nebeški Oče vas bo z veseljem sprejel za svoje otroke; celim nebesom bote veseli naredili, ako se resnično poboljšate in spokorite!

Vi ti drugi pa, ki ste tako srečni, da se niste v kak velik greh zapadli; varite se greha, več kakor strupene kače, da svoje neumerjoče duše, ki je toliko vredna,

ne zapravite, na večno ne pogubite. Oklenite se zvesto in vsak dan Jezusa in Marije; njim se vsak dan zročite, vsak dan lepo služite; tako bote združeni z Jezusom in Marijo za čas in večnost pred vsem hudim na duši obvarovani! Amen.

Pridiga za 4. nedeljo po binkoštih.

(Homilija; gov. A. L.)

„Zajeli so veliko rib, njih mreža se pa je tergala.“ Luk. 5.

V v o d.

Sv. Petru je bilo sperva Simon ime. Bil je on brat sv. Andreja, s katerim je ribe lovil. Njuni oče je bil Jona. Simon je bil naj poprej učenec sv. Janeza kerstnika. Ko je bil pa Jezus s čudežem Petru toliko rib vjeti dal, popusti Peter ribstvo in gre za Jezusom. Jezus mu je bil dal ime Peter, in ga je poznej celo za prvega izmed apostelnov izvolil. Peter je oznanoval po Jezusovem vnebohodu njegovo sv. vero z veliko gorečnostjo in je v poterjenje te vere celo čudeže delal. Ozdravil je bil pred tempelnovimi vratami kruljevega. Na njegovo besedo sta se bila lakomni Ananija in pa njegova lažnjiva žena Safira, mertva na tla zgrudila. V mestu Lida je bil s čudežem ozdravil nekega Eneja, ki je bil že osem let bolen. V mestu Jope je bil oživel pobožno Tabito. Celo s senco je bolne ozdravljial. Za Jezusovo sv. vero je bil sv. Peter na posled celo življenje dal. Bil je namreč leta 69 v Rimu križan, in sicer, kakor je sam želel, z nogama po koncu.

V današnjem sv. evangelju nam pripoveduje sv. Lukež od čudeža, ki ga je bil Jezus storil, ko je Peter ribe lovil, in Peter je prec na to za Jezusom šel in bil njegov učenec. Premislimo torej današnje naukapolno evangelje nekoliko bolj natanko; pripravite se!

Razlaga.

1. Tisti čas, ko so Jezusa množice obsule, da bi poslušale besedo božjo, je on stal pri Genezareškem jezeru. In je vidil dva čolna ob jezeru stati, ribiči pa so bili ven stopili, in so izpirali mreže.“

Ribiči so po končanem delu mreže izpirali, ker Simon, Andrej, Jakob in Janez so bili ribiči od mladih nog. Kakor so pa oni po svojem stanu priprosti možje bili, vendar jih je Jezus ljubil, zato ker so bili pošteni ljudje, s svojim stanom zadovoljni in pa dobre volje pri svojem opraviu. -- Tukaj imamo lepi nauk, da Bog ne gleda na veljavo ljudi, zakaj vsi stanovi so od Boga. Le krepost in pa zvesto spolnovanje naših dolžnosti nas imenitne dela v božjih očeh. Bog je postavil cesarja, kralja, vojvoda, gospoda, pa tudi kmeta, rokodelca, dninarja, tergovca v njegov stan. Čast, imenitnost nam toraj pred Bogom nobene vrednosti ne dá, ampak to, če dolžnosti svojega stana, naj si je imeniten ali pa ne, zvesto in pa na tanko spolnujemo. In pa bolj ko po pobožnosti, svetosti in pravičnosti hrepenimo, toliko prijetniši smo Bogu. Revni kmet, ki pridno in pa iz ljubezni do Boga od zora do mraka dela, v božjih očeh več velja, kakor pa postopaški bogatin, ki samo je in pije in brez dela semtertje pohaja. Rokodelec, ki si v trudu svojega obraza vsakdanjega kruha služi, pri Bogu in poštenih ljudeh večjo vrednost ima, kakor pa gospod, ki ima imenitno službo, veliko plačilo, svoje dolžnosti pa slabo opravlja, in morebiti še misli, da ni za drugega, kakor da kerv svojega bližnega pije, in se z njegovimi žuli masti. O moj Bog, kakšna sodba in pa kakšna večnost takih čaka! Sto in stokrat je srečnejši on, ki živi v prostem stanu, pa pošteno, kakor pa on, ki je imenitnega stanu, kogar pa še po smerti ljudi preklinjajo in roté! —

Taki priprosti pa pošteni ljudje so bili evangelijski ribiči, ki so dobre volje mreže prali, ko se jim je Jezus blizal. In kaj je Jezus počel?

2. Stopil je v čoln, ki je bil Simonov, in ga je prosil, naj odrine malo od kraja. In je sedé množice iz čolna učil.

Tako je tedaj naš ljubi zveličar pri sleherni priložnosti oznanoval ljudem božje lastnosti in njegovo presveto voljo, ter jih učil sv. zveličanske vere. Skerbel pa je tudi, da se tista sv. vera tudi nam oznanuje, in se bo ljudem oznanovala do končanja sveta, ker je apostelnom, in po njih vsem naslednikom, škofom in mašnikom rekel: Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal. Zato tudi mi duhovni vam božjo besedo oznanujemo ter vas učimo, kaj vam je verovati, kako živeti, da bi enkrat zveličani bili. Ali, o moj Bog, kako slabo, kako malo vi božjo besedo v pridigah in kerš. naukah poslušate! Koliko jih je takih, kateri k pridigam posebno zjutraj in pa h kerš. nauku popoldne ne pridejo, kakor bi, Bog ve, kaj doma opraviti imeli. In kaj delajo doma? Nič. — Zakaj ne pridejo poslušat božje besede, ali zakaj jo tako leno poslušajo? Zato, ker so vsi mlačni, merzli, nimajo pravega kerš. duha. Zato pa tudi takim ljudem nič mar ni, če tudi njih posli in otroci k pridigam in kerš. naukom ne hodijo. Velikokrat jim še celo sami v cerkev brez pravih uzrokov branijo.

Ko bi mi duhovni kar na enkrat nehali ob nedeljah in praznikih pridigati, kaj bi vi na to rekli? Oh kako bi jezikali, godernjali, klepetali, celo tožili nas pri gosposki, da svoje dolžnosti ne spolnujemo. Hvala Bogu, tega ne morete, ker božjo besedo vam oznanujemo. Zdaj pa vas vprašam: Kaj pa hočemo reči, ko vi kristjani ne hodite božje besede poslušat, ter tako lahkomišno zanemarjate eno naj imenitnejših dolžnost sv. vere? Zakaj kakor smo mi duhovni dolžni vam božjo besedo oznanovati, tako ste tudi vi dolžni poslušati jo.

Drugi pridejo sicer v cerkev, pa spé, ali pa ne poslušajo s pravo zamerkljivostjo. Le malo komu je mar, prav zamerkljivo poslušati in zapomniti si zapopadek pridige ali kerš. nauka. Mislijo, da je že dovolj, če so le pri pridigi bili. Taki ljudje se mi zde, kakor klopí po cerkvi. Klopi so tudi že leta in leta v cerkvi, in vendar nič ne vedó, kaj se tukaj godi. Koliko kristjanov ve po toliko pridigah komaj par besedi več, kakor klopi, v katerih sedé. Če jim kdo zunaj cerkve ali pa tudi v cerkvi kaj drugega pripoveduje, kako si dobro in hitro zamerkajo, pridige pa ne, in zakaj ne? Zato,

ker jim mar ni. Takim glušcom zastonj govorimo. Ž njimi je ravno taka, kakor da bi v cerkvi ne bili. Grešijo toraj ravno tako, kakor uni, ki so doma ostali, zato ker božje besede ne poslušajo. Živé toraj v nevednosti, in kako bodo taki svojo nevednost in iz nje izvirajoče pregrehe in hudobije izgovarjali pred božjim sodnim stolom. Gorje tebi Korozain, gorje tebi Betzajda, je rekel Jezus, zakaj ko bi bili Tirci in Sidonci vidili čudeže, ktere vidite, že davno bi se bili spokorili! Toraj pravim tudi jaz vam: nevernikom, ki od sv. vere nič ne vedó, se bo sodni dan boljše godilo, kakor pa vam, ki bi božjo besedo lahko poslušali, pa je nočete, ki bi lahko po njej živeli, pa ne marate.

Zadnjič so tudi taki kristjani, ki božjo besedo poslušajo, zamerljivo poslušajo, pa po njej ne živé. Vsak, kdor moje besede posluša, pravi Kristus, pa po njih ne živi, je podoben norcu, ki je zidal hišo na pesek. In ploha se je vlila, in vode so priderle, in vetrovi so bučali in so se vperli v hišo tisto, in se je poderla, in podertija je bila velika. Mat. 7, 26. itd. S temi besedami Jezus uči: Kdor moj nauk posluša, pa po njem ne živi, njegovo upanje v zveličanje je prazno, na pesek zidano. In vendar jih toliko božjo besedo posluša, pa po njej ne živi. Slišijo sicer: Blagor jim, ki so čistega serca, ker Boga bodo gledali, slišijo sicer, da nečistniki ne pojdejo v nebesa, in vendar živé po svojem mesenem nagnjenju, nečisto, nesramno, od dne do dne, od tedna do tedna, od leta do leta. Slišijo sicer: lakomniki — obrekovavci — preklinjavci itd.

Poslušajte toraj božjo besedo pridno, radi, zamerljivo; pa ne poslušajte je samo, ampak živite tudi po njej. Nikar ne recite, pretežko je tako živeti, kakor duhovni učite. Le pomislite, da nas Bog s svojo milostjo podpira, in da nasunkraj groba večno plačila čaka, če bomo prav živeli, nasproti pa večno terpljenje. Kmet dela celo pomlad, poletje in jesen, da se po zimi preživi, ne boji se ne truda ne znoja na obrazu, in mi bi nekoliko časa prav ne živeli, ker vendar vemo, da na tem, kakor tukaj živimo, leži vsa večnost — srečna ali pa nesrečna. — Tako pridno so poslušali ljudje Jezusa, kakor dan. sv. evangelje pripoveduje.

3. Ko je pa nehal govoriti, je rekel Simonu: Pelji na globoko, in verzite mreže na lov! In Simon je rekel: Učenik, vso noč smo delali, in nismo nič vjeli, pa ker ti to praviš, bom vergel mrežo. In ko so bili to storili, so zajeli veliko število rib; njih mreža pa se je tergala. In so mignili tovaršem, kateri so bili v unem čolnu, da naj pridejo in jim pomagajo. In so prišli in napolnili oba čolna tako, da sta se topila.

Peter Jezusu toži, da je vso noč lovil, pa nič ni vjel. Taka se tudi nam velikrat godi, da se trudimo, upiramo in delamo, pa nič ne pridelamo. Ali, kdor s pravim namenom in pa iz ljubezni do Boga po svojih dolžnostih zvesto dela, ne dela zastonj, ker čaka ga unkraj groba plačilo, kjer bo vsako še tako majhno dobro delo povernjeno. Samo tisti delajo zastonj ali še celo v svojo škodo, kateri le za ta svet skerbé in delajo, ali pa, če tudi za večnost skerbé, pa še le potem, ko jim zahaja solnce življenja, in bliža noč, od ktere je Kristus rekel, da ne bo več delati moč. Zakaj človek ni stvarjen zato, da bi zmeraj na tem svetu bil, ampak ta svet je za nas čas setve, čas skušnje in pripravljanja za zveličanje unkraj groba. Sv. Pavl pravi, da smo le ptujci in popotniki v večnost. In to popotovanje je kar kratko. Le pomislite nazaj na dneve celega svojega življenja, kako hitro so minuli? In ko bi kdo še toliko let živel, vendar na zadnje vse naglo zgine. Naša fara se je začela pred 200 leti, koliko je jih od tistihmal v tej cerkvi molilo in pri službi božji bilo! In kje so dans? Ni jih več. Še po imenu jih ne poznamo! Šli so vsi z veseljem in z žalostjo, z bogastvom in revšino, z dobrimi in slabimi deli, kakor nagla senca, šli so vsi, vsi tje v neznano dolgo dolgo večnost! Ali stopite na pokopališče, pogledujte to mertvaško njivo, velike in male, stare in nove grobe, in vprašajte se potem, kaj je človek? in vsak grob bo vam odgovoril, vsaka mertvaška kost vam bo odgovorila: človek je slaba stvar od danes do jutri; popotnik v večnost skozi temne vrata! Sv. pismo pa pravi, kar človek tukaj seje, to bo tam žel. Ako toraj človek zmeraj le za ta svet skerbi in dela, serce na svet in njegovo premoženje obeša, in potem

umerje, pride sam, zapuščen in reven v večnost. Nič nima, kar bi bilo plačila vrednega. Z žalostjo mora tak človek konec svojega življenja zdihovati: Dolgo, dolgo sem delal, pa zastonj! Vse njegove dela, ves njegov trud — vse je zastonj, to pa zato, ker je delal in skerbel samo za ta svet, za časno življenje! Pa, porečete, saj se človek lahko še na smertni postelji skesa in spokori in k Bogu oberne, ter milost in odpuščenje grehov dobi. Tega ne more tajiti! Pa, če tudi ne omenim tega, da lahko nagloma, hitro in pa brez priprave umerješ, vendar je skerb za večnost zadnjo uro tvojega življenja težavna in strašno nevarna. Kdor hoče prav delati, ni še dosti, da le grešiti neha, temuč mora tudi vsako pohujšanje, sleherno škodo, ki jo je naredil, poravnati, pluje blago nazaj dati, obrekovanje preklicati, dobro ime in poštenje bližnjemu poverniti. To pa te težko stane že zdaj, ko si zdrav, težje te bo stalo, ko boš na smertni postelji! Kadar postavim vidi umirajoči mož žalostno ženo in jokajoče otroke okoli postelje stati, in ga še skerbi, kako se bodo ti po njegovi smerti preživeli, kadar prijatelj od prijatla slovo jemlje in se napravlja v deželo, od kodar ga nikdar več nazaj ni, kadar mu ugasuje luč življenja, in visi v smertnih britkostih med življenjem in smertjo, ah, ljubi moji, vprašam vas, kako bi človek v tem strašnem trenutku pokoro delal, kako za grehe zadoštoval, če že poprej ni? Ah zgubljen je, zastonj dela, ker še le zdaj skerbi za večnost, zdaj, ko že nastopa noč, v kateri ni več delati moč.

Če toraj nočete, ljubi moji! konec življenja žalostno zdihovati: Vso noč sem delal, pa nič vjell t. j., vse skerbi, vse dela mojega življenja so bile zastonj, ne delajte toraj samo za ta svet, in odlašajte pokore in pa spreobrnjenja lahkomišno na negotovo prihodnost, marveč terdno sklenimo prav posebno za večnost skerbeti, že zdaj pokoro delati, da pojdemo enkrat z očiščenim sercom v deželo miru in pokoja!

4. Ko je bil pa Jezus čudež z ribjim lovom naredil, je spoznal Peter iz tega Jezusovo vsegamogočnost, ter predenj padel in rekel: Gospod, pojdi od mene, ker sem grešen človek. Groza namreč je bila obšla njega in vse, kateri so z njim bili, nad vlakom rib, ki so ga bili sto-

rili; ravno tako pa Jakoba in Janeza, Cebedejeva sinova, ki sta bila Simonova tovarša. In Jezus je rekel: Ne boj se, odslej boš ljudi lovil. In, so potegnili čolne in vse popustili, ter za njim šli.

Naj poprej je Jezus Petra tolažil. Ljubi moj, mu je hotel reči, ti se čudiš temu čudežu, ki sem ga naredil, ali ti boš poterjen z mojo močjo, še večji čudež sam na sebi ugledal, ko boš ljudi spreobračal. Ti, ki zdaj ne znaš drugega, kot ribe loviti, ki nisi ne zgovoren, ne učen, pojdeš po svetu, oznanoval boš ljudem resnico, ki je zdaj še sam ne umeš, in jih učil Boga poznavati. Tako je bil Kristus Petra med aposteljne poklical.

In kaj so počeli Peter in njegovi tovarši? Prec so vse popustili in za Jezusom šli. Res je, da niso bili zelo premožni, pa, kakor je vsakemu ljuba njegova hiša, prijetno njegovo imenje, tako je bila tudi tem ubogim ribičem ljuba njih revna hišica, in prijetno vse, kar so imeli. Ker so vse svoje popustili, so storili ravno toliko, kakor ko bi bogatin svoje bogastvo popustil. Ah, ljubi moji, naj bi Jezus dandanešnji vidoma med nas prišel, in rekel komu izmed nas: Popusti vse, kar imaš, popusti ženo, otroke, hišo, njive itd. in pojdi za menoj, o malokdo bi za njim šel! Pa Jezus ne tirja tega od nas, da naj bi popustili hišo, premoženje, svoje itd., ampak on je zadovoljen, če iz ljubezni do njega le eno popustimo, namreč greh. On ne tirja od nas, kakor je tirjal od aposteljniov, da naj vse popustimo, ampak on pravi samo: popustite greh, ker greh vam nesrečo koplje na tem in pa na unem svetu.

Lakomnik! Bog noče tvojega bogastva, ampak on hoče samo, da ti ne navezuješ svojega serca na premoženje, marveč da ga k dobremu obračaš. Nečistnik, nečistnica, Bog ti ne prepoveduje vsega, tudi nedolžnega veselja, ampak meseno, nesramno, poželjivo veselje, ker ve, da to je tvoja poguba. Prevzetnež, prevzetnica, Bog ti ne pripoveduje po stanu nositi se, ampak le to, kar je nad tvoj stan, nad tvoje premoženje in pa kerš. ponižnosti zoper.

To glejte, tirja Jezus od nas. Če so aposteljni vse popustili, ali mar mi kristjani ne bomo greha iz ljubezni do

njega? Če so mu aposteljni vse v dar prinesli, celo življenje, ali mu mar ne bomo mi iz ljubezni in pokorščine svojih strastnih nagnjenj darovali? O pojdemo mi z aposteljni za njim, popustimo to, kar nas še od njega loči, da tudi nas enkrat za svoje učence spozna. Amen.

Kerščanski nauki.

XXXIV. Glej katekizem: „Od šterte in pete cerkvene zapovedi.“

V v o d.

Še imamo se učiti od šterte in pete cerkvene zapovedi. Šterta cerkvena zapoved se glasi: „Spovej se svojih grehov postavljenu spovedniku nar manj vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času prejemi presveto rešno Telo.“ Peta cerkv. zapoved se pa glasi: „Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.“ Te dve zapovedi hočemo danes premišljevati? poslušajte!

Razlaga.

Šterta cerkv. zapoved se takole glasi: „Spovej se itd.“

1. Kaj nam zapoveduje šterta zapoved? Zapoveduje nam, da moramo vsako leto nar manj enkrat se pred svojim dušnim pastirjem svojih grehov čisto spovedati, in nar manj enkrat v letu, in scer o velikonočnem času presv. rešno Telo vredno prejeti. V prvih časih keršanstva te zapovedi ni bilo potreba. Kristjani so sami od sebe, z velikim veseljem skoraj vsak dan, kader so koli pri sv. maši bili, sveto rešno Telo prejeli, in s tem nebeškim kruhom svojo dušo močno storili k vsemu dobremu. Kader je ta prva gorečnost pešati jela, je sv. cerkev zapovedala, da morajo kristjani vsaj vsako nedelo k sv. obhajilu pristopiti. Ker je pa število kristjanov dan na dan večje prihajalo, in ni mogoče bilo, da bi bili vsi vsako nedelo pri spovedi in sv. obhajilu; je cerkev zapoved dala, da morajo vsi kristjani saj trikrat v letu: o božiču, o veliki noči, in o binkoštih presveto rešno Telo prejeti. Ker so pa kristjani v dobrem zmirom bolj mlačni postajali, in še trikrat na leto svetih zakramentov prejeli niso, je cerkev zapovedala, rekoč: „Vsak

veren obojnega spola mora, kader k pameti pride, zvesto vseh svojih grehov nar manj enkrat v letu svojemu lastnemu dušnemu pastirju se spovedati, tudi mora vsaj o veliki noči spodobno zakrament sv. rešnega Telesa prejeti. Ta zveličavna zapoved se mora večkrat po cerkvah oznanovati, da se nobeden z lepo nevednostjo izgovarjati mogel ne bo.“ In ravno to zapoved je poterdil tudi sv. Trienski cerkveni zbor. Zakaj je pa cerkev zapovedala, ravno o velikonočnem času presv. rešno Telo prejeti? Zato, ker je Jezus o veliki noči ta nar svetejši zakrament svojega rešnega Telesa postavil. In ker o veliki noči obhajamo spomin nar višjih skrivnost svete vere, spomin terpljenja, smerti in častiljivega ustajenja Jezusovega, zveličarja našega; zatoraj nam je tudi zapovedano, o velikonočnem času svojo vest grehov očistiti in svojo dušo z angel-skim kruhom, z živim Telesom Jezusovim nahraniti, kakor je že sv. ap. Pavl pisal v svojem pismu na Rimljane (6—4.), rekoč: „Kakor je Kristus od mrtvih ustal, tako se moramo tudi mi k novemu življenju obuditi“, tako moramo tudi mi temni grob naših grehov in hudobij zapustiti, in k novemu, svetemu življenju se izbuditi, v katerem bomo z Jezusom združeni živeli v nar tesnejši zavezi, kakor zelene mladike na vinski terti. — Kje pa moramo sv. rešno Telo prejeti. Nar lepši v domači farni cerkvi, kakor sv. cerkev želi, da bi na tako vižo ljudje ene fare pri tistem altarju, pri ravno tisti božji mizi v sveti ljubezni združeni se znašli, in tako eden drugemu lepe zglede dajali, eden drugega k brunnemu, bogoljubnemu življenju napeljevali. Je pa že zadosti, če kristjan v letu samo enkrat k spovedi in sv. obhajilu gre? Na to vprašanje mi bote vi sami odgovorili. Jaz vam le toliko povem, kako težko je, svojo vest prav spraševati in vseh svojih grehov čisto se spovedati, ako človek samo enkrat v letu k spovedi gre! Če te prašam, moj kristjan! kaj si pred štirinajstimi dnevi delal, kaj si morebiti grešil, kolikokrat si grešil; mi že ne boš mogel prav lahko in čisto povedati. Kako se boš pa ti še le od dvanajst mescov skupej zamogel prav na tanko spovedati, in na vse svoje grehe in brezštevilne hudobije se spomniti, s kterimi si tolikokrat Boga razžalil! In vendar spoved nič ne velja, če se grešnik vseh grehov, vsaj vseh velikih grehov čisto, po številu in okolišinah na tanko ne spove! — Oh koliko

je takih kristjanov, ki le goljufni mir svojega serca uživajo. Samo o veliki noči pridejo k spovedi in se svojih grehov na pol, tako po verh spovejo, brez vse žalosti ali grevence, brez vsega resničnega naprejšvetja, se zanaprej poboljšati, in potem pa mislijo, če le vidiyo spovednika čez nje križ storiti, da so že pri Bogu zadobili odpuščanje grehov, in da je že vse storjeno; in vendar take spovedi pred Bogom nič ne veljajo, grešnika z Bogom ne spravijo njemu nebeških vrat ne odprejo, ampak ga še le globokejšo v peklenške zmote zakopljejo; grešnika še veči kazni vrednega storijo; zakaj njegove nevredne spovedi so gnuseba pred Bogom; kajti one so božji rop! Jaz ne rečem, da bi vsak po nevrednem svete zakramente prejel, kteri v letu samo enkrat k spovedi gre; zakaj tudi tisti zadobi odpuščanje grehov pri Bogu, ki se tudi samo enkrat spové, če si le toliko prizadeva, vse svoje grehe spoznati, se jih zgrevano obtoži in spokori. Ali to pa vendar slobodno rečem, da nar več božjih ropov tisti storijo, nar večkrat po nevrednem sv. zakramente tisti prejemajo, kteri skoz celo leto samo enkrat k spovedi pridejo. Zdaj bote pa lahko odgovorili, da ni še zadosti, ako kristjan samo o veliki noči zakramente sv. pokore in sv. rešnega Telesa prejme, ampak večkrat jih mora prejemati, če hoče za svojo dušo prav skerbeti, kakor tudi sveta cerkev želi. Če je pa cerkev zapovedala, da se mora vsak kristjan vsako leto nar manj enkrat in scer o velikonočnem času spovedati in presv. rešno Telo prejeti, je ona hotla na znanje dati, da je to že nar manj, kar kristjan storiti ima, da tisti, ki bi še tega ne storil, ki bi še enkrat v letu ne prejel svetih zakramentov, bi tudi že nehal kristjan biti in bi se iz družne pravovernih kristjanov sam sebe izklenil. Ali sv. cerkev nas zmiram opominja in uči, kako potreba nam je, tudi med letom večkrat svete zakramente prejemati.

2. To je treba vedeti od šterte cerkvene zapovedi. Peta cerkvena zapoved se pa tako glasi: „Ne obhajaj ženitve o prepovedanih časih.“ Kaj je v peti cerkveni zapovedi prepovedano? V peti cerkveni zapovedi je prepovedano, od prve adventne nedelje do praznika svetih treh kraljev, in od

pepelnične srede do bele nedelje ženitve obhajati. Zakaj je prepovedano v teh časih ženitve obhajati? Ženitve ob teh časih obhajati, je zato prepovedano, da bi se kristjani ne takrat s posvetnim veseljem ne motili, kader je dolžnost se postiti, skrivnosti našega odrešenja premišljevat, pokoriti se, in v molitvah in drugih dobrih delih sveti, zveličanski čas obhajati. Da bi toraj kristjani brez raztresenja, zbranega duha in pobožnega serca te dolžnosti dopolnili, je cerkev prepovedala v tem času ženitve in vse druge veselice obhajati. —

S k l e p.

Tako smo tedaj pri koncu tretjega poglavja od keršanske ljubezni. Slišali smo v tem poglavju od ljubezni do Boga in bližnega; slišali smo razlaganje božjih in cerkvenih zapoved, v katerih nam je Bog svojo sveto voljo naznanil. Zapisal je Gospod Bog svoje zapovedi na kamnitni tabli in jih Izraelcom dal, da bi po njih živeli in Njemu služili. Mi pa si jih v svoje serca zapišimo, da bomo vselej tiste zvesto držali; da bomo zvesto dopolnovali, kar nam je zapovedano, pa skerbno se vsega varovali, kar je prepovedano. Časna sreča in večno življenje nam je obljubljeno, če bomo to storili. Deržimo božje in cerkvene zapovedi in tako bomo našo ljubezen do Boga kazali, enkrat pa tamkej v nebeški deželi plačilo prejeli, katerega je Jezus vsem tistim pripravil, kateri njega v resnici iz celega serca ljubijo! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

10. Ktera se imenuje delavna gnada božja? (gratia actualis) Delavna gnada božja se imenuje nam od Boga dodeljeno pojasnjenje uma, in vmečenje serca, po katerem smo nagnjeni hudega se varovati in dobro storiti. Pervo imenuje sv. Avguštin luč, opominjevanje in poklic; drugo pa sladkost, prijetnost in začetek ljubezni: „Da se nam odpre, kar je bilo skritega, in da nam postane prijetno, kar nas ni veselilo, je gnada božja potrebna, ktera človeško voljo podpira.“ Pa

te gnade že David v svojih psalmih opomni rekoč Ps. 118, 34. : „Daj mi razumnost, in bom tvojo postavo premišljeval;“ — lejte zapopadek gnade, ktera um pojasni; in zopet: „Jaz hočem po poti tvojih zapoved teči, ker si mi moje (težko) serce polajšal,“ — lejte zapopadek gnade, ktera serce vmeči! Opravila delavne gnade božje je sv. Duh pokazal v podobi, kadar se je binkušno nedeljo nad aposteljne v podobi ognjenih jezikov prikazal; jaz rečem v podobi „ognjenih“, ker ima ogenj to dvojno lastnost, da sveti in greje, da je pokazal, da tudi delavna gnada božja sveti in greje — razsvitli, voljo ogreje in omeči.

Pa delavna gnada se po raznosti človeka, stanu, nagnjenja, učenosti ali drugih okoljšin tudi razno spričuje, torej jo sv. Peter I. Pet. 4, 10. „mnogotero milost božjo“ imenuje. Zdaj vabi, zdaj žuga, zdaj prijetno nagiba, zdaj straši; zdaj z upanjem milosti božje tolaži, zdaj s strahom božje pravice navdaja; vse poskuša, vse stori, da bi naše serca vmečila.

11. Kakšen razloček je med posvečujočo in delavno gnado? Posvečujoča gnada je nek obstoječ dar, neka obstoječa pomoč pri njem, katerega opraviči; in duša pravičnega je z njo kot s prelepo obleko ogernjena, dokler bi pravičnosti s smertnim grehom ne zgubila. Delavna gnada je pa neka memogredoča pomoč, ktero zamore tudi neopravičeni ali grešni človek doseči. Tako jo Jezus sam popisuje, rekoč: „Duh diha, kjer hoče: in ti slišiš njegov glas, ti pa ne veš, od kod pride, in kam gre Jan. 3, 8. In zopet Mat. 24, 27.: „Kakor se blisk izhaja od solnčnega vzhoda, in se sveti do zahoda, tako bo tudi prihod Sinu človekovega.“ Sv. Gregor na te besede tako govori: Gnade, ktere nam Bog dodeluje, se nam morejo zdeti, kakor blisk. Blisk pri tej priči zgine, dostikrat ne vemo, od kod pride, ali kam gré. Ravno taka je z gnado; sv. Duh diha, kjer se njemu poljubi; pride in odide, brez da bi vedeli, kam se poda; če ti je odšla, je nevarnost, da bi se več ne povernila. Pa to še ni vse; ti veš, da je blisk oznanjevalec gromenja, in ker se je posvetilo, da se tamkej kmalo vse nebo od gromenja razlega. Gnade, ktere nam Bog dodeli, nas razsvetlé, ganejo, in storijo, da sami v se gremo; pa nas zraven opomnijo, če se jih ne bomo prav poslužili, da se bojo na nagloma v grom spremenile, in da bojo strele obudile, ktere bi nas zadeti utegnile. —

12. Ktera gnada se imenuje zbudljiva ali zadostna? (Existens, sufficiens) Zbudljiva ali zadostna gnada se imenuje tista delavna gnada, ktera človeka budi, meči, nagiba in mu moč do dobrega ponuja, pa vender v njem, komur je dodeljena, prazna ostane. Ta gnada se imenuje zadostna, ker bi bila človeku v to dobro, v ktero mu je dodeljena, gotovo dovolj močna, ko bi se le on ne ustavljal. Ker ji pa spačena človekova volja nasprotuje, in se na nje budenje, nagibanje ali mečenje noče obrniti, noče udati, zato pa pri vsi svoji moči v človeku, komur je dodeljena, nezdavna ali prazna ostane. Od te gnade se na več mestih sv. pisma here; tako postavim v skrivnem razodenju sv. Janeza Skr. r. 3, 20.: „Poglej, jaz stojim pri vratih in terkam: ako bo kdo slišal moj glas, in bo meni duri odperl, k temu jaz noter pojdem, in bom ž njim večerjal, in on z menoj.“ Na te besede se oglasi Janez Jeruzalemski rekoč: „Terka pa Kristus na vrata kristjana ali s svetim pismom, ali z dobrimi mislimi, kakoršne v njegovem sercu obudi: in on, kateri jih sprejme, Kristusu odpre: kateri jih pa prazne odžene, mu zapre.“ In sv. Hilari pri teh besedah tako govori: „Slednjemu je blizo, kot je rečeno: pred durmi stoji božja beseda, in terka na vrata naše duše, rekoč: „Poglej jaz stojim pri vratih in terkam: ako mi bo kdo duri odperl, bom k njemu šla.“ Zmiram je tedaj pripravljena noter stopiti, pa je od nas, da noter ne pride, zavernjena. Mi ji s telesnimi grehi dušne vrata zaklenemo. Če ji pa s tim odpremo, da svojo dušo vsega očistimo, bo precej noter stopila. Ona je kakor solnce: če se mu v hiši okna zaplohajo, se njegovi svitlobi ubranimo, če mu jih pa odpremo, hitro prisije. Ono je vedno pripravljeno sijati, pa hiša sama se s tem, da se zatiskajo odpertije, njegovi svitlobi ubrani. Božja beseda je pa solnce pravice, ktera pred vratmi slehernega počakuje, da bi jo notri spustil, in se ne mudi s svojo lučjo posvetiti, da se ji le odpertija ponudi.“ Ker je tedaj le spačenost naše volje, ne pa slabost moči gnade božje vzrok, če ona v naši duši nerodovitna ali prazna ostane, zato sv. Pavel svari pred toliko nesrečo Korinčane II. Kor. 6, 1.: „Mi vas pa, kakor pomagavce opominjamo, da božje gnade zastonj ne prejmete.“ In zopet Hebrejce Heb. 12, 15.: „Glejte, da kdo božje gnade ne zamudi, da je kaka pognana korenina grenkosti ne zaduši, in da ne bo njenih

veliko ognjušenih.“ Zgledi pa še bolj nauk pojasnijo. Torej vam hočem pri tej priložnosti v zgledih sv. pisma pokazati, da ni slabosti moči gnade božje, temuč le naši spačenosti pripisati, če gnada, ktera je sicer zadostna, v nas nerodovitna ali prazna ostane. Komu je neznano, kaj je Bog Izraelcom v prid močnih in zadostnih gnad dolelil, in pri Izraelcih vender vse te gnade v njih poboljšanje niso zdale! Kje tedaj hočemo vzroka njih nerodovitnosti iskati? Ali v slabosti moči gnade, ali v volji Izraelcov? Bog nam sam pravi vzrok pove po Izaiju rekoč Izai. 5, 4.: „Kaj bi bil zamogel v svojem vinogradu še storiti, kar bi ne bil storil. Zakaj je vinike rodil, ker sem upal, da bo grozdja prinesel.“ Ali ne vidimo mar iz teh besed, da je Bog gnad zadost, in zadost močnih Izraelcom k dobremu dodelil, in da je vzrok le pri njih bil, ker so malopridni sad obrodili? Ravno tje kažejo tudi Jezusove besede, ker pravi: „Gorje tebi Korocajn, gorje tebi Betzajda: zakaj ako bi se bili taki čudeži godili v Tiru in Sidonu, kakor so se pri vas godili, bi se bile nekdam v žimnatem oblačilu in v pepelu spokorile.“ Ali nam ne pokažejo zopet te besede Jezusove, da so bile gnade Korocajnu in Betzajdi skazane močne zadost ne le verno, temuč še nevéрно ljudstvo na pravo pot pripeljati, in če se ni dalo na pravo pot pripeljati, da ni vzrok slabotna gnada, otemuč spačena volja teh, ki so gnade prejemali, zato so si g rje zaslužili? Ravno tako pričevanje nam daje tudi sv. Stefan, ker Jude tako ogovori Ap. dj. 7, 51.: „Vi terdovratni, in neobrezanih sere in ušes, vi se vedno svetemu Duhu zóperstavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi!“ Tedaj ni gnada bila vzrok, da se Judje niso na toliko znamenj in besed Jezusovih in apostelnov spreobrnili, ktere so vsaj še nevérece na pravo pot napeljale, temuč le njih spačena volja, ktero sv. Stefan neobrezane serca in ušesa imenuje.

13. Ktera gnada se imenuje doprinesljiva, rodovitna ali neprazna (*gratia efficax*).

Doprinesljiva ali rodovitna in neprazna gnada se tista delavna gnada božja imenuje, ktera ne prebduje, ne nagiba samo človeka do dobrega, temuč ga tudi res k dobremu pripelje. Ona je namreč dobro seme,

ktero pa tudi na rodovitno zemljo dobrovljnega serca pade, in obilni sad dobrih del pri njih donese, katerim je dodeljena, torej se imenuje doprinesljiva, rodovitna ali neprazna. — Tudi od te rodovitne gnade sv. pismo na več mestih govori; pa da vse drugo zamolčim, opomnim le sv. Pavla, kateri tako Filipljanom piše, Filip. 2, 13.: „Bog je, kateri v vas dela, da vi hočete in doprinašate po njegovi dobri volji.“ Gospod Bog s svojo vsegamogočnostjo in dobroto, ker ima serca vseh ljudi v svoji oblasti, v človeku voljo s to gnado tako prijetno omeči, da vse veselje in moč le v to obrača, doponovati božjo voljo; od božje volje ga nobena oblast, nobena sila odvracati ne more, kot sv. Janez Kriz. pričuje: „Gnada božja nas terdniši od demanta, in če le hočemo, clo nepremagljive stori. In kakor on, kateri na demantu kuje, demantu nič ne škoduje, temuč le sebe vtrudi in svojo moč oslabi, in kdor proti ostém berca, le svoje noge okervavi; ravno taka se godi nasprotnikom našega zveličanja, če se hitro z orožjem prepasamo, kakoršno nam gnada sv. Duha dodeli.“

Od te rodovitne gnade vam zmed veliko zgledov, ki nam jih sv. pismo na roko da, le nekatere naštetih hočem. Pervi naj je ta, kterege se tudi sv. Leo papež pri tem nauku posluži, in ta je pripoved od zvezde, ki je modre iz jutrove dežele k Jezusu pripeljala: „Znamnje pa, ki je daljne modrijane močno omečilo, in stanovitne do Jezusa pripeljalo, je gotovo skrivnostno opravilo tiste gnade, in začetek nje moči, po kateri se je imelo Kristusovo evangelje ne le v Judeji, temuč po vsem svetu oznanovati.“ Na dalje imamo zgled take močne in rodovitne gnade nad sv. Matevžem, komur je bilo zadost slišati le besede Jezusa Mat. 9, 9.: „Hodi za menoj“, da vse popusti in za Jezusom hodi. Zgled imamo nad Cahejem, kterege serce je bilo že le na te besede vse prestvarjeno Luk. 19, 5.: „Cahej! stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši ostati.“ Zgled moči rodovitne gnade nam da Samarijanka. Kader gre iz Samarije, še clo ne misli na gnado, ki jej s toliko milostjo naproti pride. Začudi se nad prijetnostjo gnade, kako si pot do duše te žene odprè. Brez plašenja, brez drugih zbadljivih ali sitnih besed ji Jezus le prijazno reče, Jan. 4,

10.: „Ako bi dar božji vedela, in kdo je ta, kateri ti pravi, daj mi piti, bi ga bila morebiti prosila, in on bi bil tebi žive vode dal, od ktere, kdor pije, ne bo vekomaj žejin; ampak voda, katero jaz njemu dam, bo v njem studenec vode, ktera v večno življenje izvira.“ In žena je od ljubeznive besede, od tega prijetnega popisovanja gnade, ktere še do zdaj ni poznala, ampak jo le čutiti začela, tako ginjena, da pri tej priči zdihne: „Gospod daj mi tiste vode, da ne bom več hodila lesem zajemat!“ Kmalu na to odpre svoje serce in jo na pot spreobrnjenja, poboljšane in pravičnega življenja pripelje. Zgled takega nam da Peter Mat. 26, 74. 75: Komej zasliši petelina zapeti, komej se spomni Jezusovih besed: Predenj bo petelin zapel, me boš trikrat zatajil, in on je že tako močno od gnade ginen, da vun gre in milo joka nad svojo nezvestobo; sprejel je to gnado v vedno stanovitnost, rodovitna mu je bila do smerti k pobožnemu in sv. življenju. Zgled take gnade najdemo tudi nad sv. Pavlom. Savl, kateri je pihal protenja in morije v učence Gospodove, je komej od nebeške luči obsvetljen, je komaj zaslišal glas: Savl, Savl! kaj me preganjaš, že ves inak in premenjen vpraša: Gospod! kaj hočeš, da storim?“ Dj. ap. 9, 1. 3. 4. Ta gnada je storila, da za zdaj in za vselej svoji volji odmerje, in le za voljo božjo ves živi. Torej je pa tudi on, in ž njim sledni, kateri je to rodovitno gnado zadobil, reči zamogel I. Kor. 15, 10.: „Z gnado božjo pa sem, kar sem, in njegova gnada v meni ni bila prazna.“ In zopet Filip. 4, 13.: „Jaz vse zamorem v njem, kateri me močnega stori.“

Na dalje tudi cerkveni učeniki starih kot poznejših časov delavno gnado božjo k večji zapopadljivosti v trojno razdelé, in sicer: V vnemavno (in praevenientem), v spremljivo (in concomitantem) in v nasledno (subsequentem), katero razdelitvo tudi sv. Trientinski zbor sprejme, in izgovori rekoč, Trient.: „Ktera moč (gnada božja) opravila pravičnih vselej prične, spremlja in dokonča.

1. Vnemavno gnado imenujemo tisto, s katero neskončna milost božja naše lastno privoljenje prehiti, in nas ž njo že k pravičnosti napeljevati prične, ko ga večkrat še za njo ne prosimo, ali pa, da je včasih še prejeti nismo kaj

pripravljeni. Torej cerkveni učeniki pravijo od nje: „Ta gnada je v nas brez nas.“

Pa to se ne razume tako, kakor da bi bila le ona sama brez našega uma, brez naše volje delavna. Ne tako, temuč Bog po svoji neskončni milosti brez našega zaslužnja, večkrat neprošen, nepricakovan, on prvi in brez našega privoljenja začne naš um razsvitljevati in našo voljo mečiti, kmalo s tem, ker v nas dobre in zveličanske misli kmalo zopet, ker nas ali z upanjem, ali s strahom, ali z veseljem ali z žalostjo, z ljubeznijo do dobrega, ali z zgnusenjem do greha, ali z drugimi svetimi željami navdihuje, kar ne pride iz nas, tudi ne iz natornih potov v nas, temuč le od zgorej, od Očeta svetlobe, od kodar je slehern dober dar. In lejte to navdihovanje prižge ali vname našo dušo; zdaj je nekako um z novo lučjo razsvetljen, zdaj začuti serce vse drugod svoje veselje. Sv. Avguštin pravi: „Zdaj se človek začuti, da je nekako vnet, navdan je z neko sladkostjo, ki se ne more izreči, njegovo serce je napolnjeno svetega opominovanja in svarjenja, njegova vest ga zveličansko spodbada in straši, v njem se prebudi neki stud nad pozemeljskim, prebudé se zveličanske misli v umu, in sveti nagibki v volji, kakoršne Bog v dušo grešnika navdihuje, da njega postavim do prave grevence in do poboljšanja življenja pripelje.“ Sicer bi ne bilo grešniku brez te gnade mogoče iz žalostnega stanu, v katerega je po grehu padel, ustati, in se k Bogu verniti, od katerega je tako daleč zašel. Zato imenujejo to gnado cerkveni učeniki dostikrat: Poklic ali spodbodečo gnado. —

(Dalje sledi.)

Listnica.

* Celovec. V Velikovcu (Völkermarkt), malem mestu Lavantinske škofije, se bo binkoštno saboto ljudski misijon začel. Božja beseda se bo vernim oznanovala po slovenski in nemški. Čast. gg. govorniki so: prečasti knezoškof Slomšek, č. o. ligorianec Ojevic, in gg. Kosar, Hutar, Šohar, Černic. Terpel bo sv. mision do nedelje presv. Trojice. To mesto stoji ravno na meji Lavantinske in Kerške škofije. Se ve, da bo veliko pobožnih in gorečih kristjanov Kerške škofije te binkoštno praznike romalo v Velikovec, tam se udeležiti svetega misijona, katerega v svoji domači škofiji že dolge leta zastonj pričakujejo.

* 6. tega mesca je v Celovcu zamerl visokovredni gospod Anton Stelzich, stolni prošt, c. k. gubernialni svetovavec, častni korar Ljubljanske škofije itd. Pokopali so ga sami svitli škof, ako ravno je dež scurkoma lil. Ljudi se je zbralo, da se je vse terlo, kar je živa priča, da ga je mesto spoštovalo in ljubilo. Posebno ubogim je bil dober in usmiljen, in vsem ljudem tudi naj poslednjemu duhovniku prijazen in priljuden. Česka dežela, kraj Košetic, ga je rodil; po rojstvu je bil toraj Slavjan. Bog mu daj dobro; nam pa skoraj učnega, delavnega moža in iskrenega, gorečega katoličana za stolnega prošta!

* Ne samo le po našem mestu, tudi po celi deželi se govori: Čujte, kaj se je v Celovcu godilo! 29. aprila t. l. zvečer se neka po celem mestu slabo sloveča vdova v cerkev glavne mestne fare potuhne in čez noč zapreti da. Po noči prelepo podobo Marije sedem žalost na nekem stranskem altarlji vseh dragocenost oropa. Ravno tako tri stranske altarje odkrije, bele pertiče vzame in altarje spet skerbno zagerne. Slednjič še z neke štatve — Jezus v ječi — sreberno verižico, ki je božjemu zveličarju okoli vratu in čez persi visela, tako na vso moč potegne, da jo na tri kosce sterga. Opraviti je imela skoraj celo noč: "že je svitati jelo, ko sem svoje delo končala", je sama rekla. Nekaj oropanih reči spokrije v nedrije, nekaj pa na žnurico naniza in okoli ledij obesi. Tako je delo dokončala in se v nek mal stolič zraven oropane podobe žalostne D. M. vsede, hoče moliti, pa, kakor sama pravi, ne more. Ona pripoveduje, da je potem naenkrat v cerkvi tako strašno zatresnilo, kakor da bi bil kdo kake stolne durice na vso moč zaloputnil; na to jo je groza in strahota obšla in se je zgrudila. Sirota na noge ne more, in noge so jej do čistega odpovedale.

Se le po osmi uri zjutraj so jo našli v stoliču na tleh vso sključeno. Ko cerkvenik pride, ga za božjo voljo prosi, da jo od tega strašnega mesta spravi. Vlekli so jo v žigrad, jej oropane reči odvzeli in potem v bolnišnico odnesli. Tukaj so jo ozdravljali kakih 8—9 dni, česar pa ni blo toliko treba, ker je sicer popolnoma zdrava, le same

noge so jej 2—3 dni odpovedovale. Kako se je mar to zgodilo? Dozdeva se nam, da je tukaj perst božji.

* Dodro uro hodá proti zapadno-severni strani Celovca stoji velika in lepa fara Čanjče po nemški Tultschnigg. Šteje 1333 duš in njih fajmošter je č. g. Kaspar Tomančger, škofijski duhovni svetovavec. Diecesanski šematizem l. 1848 pravi: jezik je slovenski (Sprache slovenisch). Pridiguje se ondi takole: v farni cerkvi dvakrat slovenski, enkrat pa nemški, v treh podružnicah pa samo in vselej po slovenski. Tudi ljudje doma in otroci v šoli med seboj le slovenski govorijo, dalej med vsemi otroci, ki so pri šolski skušnji bli, je bila ena sama prav mala deklica terda Nemka. Tako je v Čanjčah zastran jezika. Sedaj pa uganite in poskusite povedati, ali se tam uči slovenski, ali pa slovenski in nemški vkup, ali pa nemški in kar besedice slovenske ne sliši v šoli?

Bil sem pri letošnji skušnji 18. aprila sam priča, in slišal sem na svoje lastne ušesa, kako se podučuje. Stermel sem jaz, stermeli bote pa tudi vi, ako Vam v prihodnjem listu kaj več od tega povem. Reč je imenitna, danes pa prostora premalo.

And. Einspieler.

Iz Belaka. L. F. Bratec! ne zameri, da bom Ti spet kej potožil. Veš, da mora slovenski duh bos po ternju hoditi; kaj čuda, da ga mnogokrat kej zabode?

Sred posta in o veliki noči vidim vsako leto mnogo slovenskih fantov z brašnjo na ramah proti Nemcom potovati; grejo kruhca služiti in nemški se učiti. Vse to je prav in hvalevredno. Mlad človek mora po svetu, mora se drugih jezikov učiti; kolikor jezikov zna, toliko človekov velja. Ali ene napake ne morem zamolčati, da starši ne gledajo, v kateri kraj napravijo otroke. Milo, milo se mi stori, kadar jih vidim dušno tako zanemarjene.

Po severnih hribih Belaške okolice in na pogorju do Špitala so Luteranci pogosto zasejani, in ravno ti slovenske fantine iz Kranjskega in od Zile naj rajši jemljejo v službo. Doma se trudijo duhovni in učeniki, starši, da jim v serca vsadé ljubezen do katoliške cerkve in njenih prelepih obredov; česar se pa med Luteranci učijo? Z nemškim vred se učijo zanemarjanje in zaničevanje svojih nar svetejših dolžnost. Malokdaj zahajajo v cerkev, celo leto ne slišijo božje besede, keršanskega nauka v maternem jeziku; celo leto se ne postijo, in v pričo Luterancov se pokrižati sramovajo. Drago, drago morajo kupiti nemške besedice, ktere odnesejo. Nekteri ostanejo več let v teh krajih in se keršanskega nauka popolnoma odvadijo; kaj se je čuditi, da jih kateri vihar odtrese od debela svete katoliške cerkve? Kako so zanemarjeni, vejo le spovedniki, h katerim zahajajo opraviti velikonočne spovedi.

Vem, da te napake ne bodem odpravil in slovenski fantini bojo hodili na Nemce, kakor so hodili pred. Nekaj bi se moglo vendar

v tej reči dognati, če bi dušni pastirji skerbili tudi za razkropljene ovčice. Bi rad vedel kako?

Slišaj takole! Duhovniki naj v cerkvi opomnijo starše, kateri hočejo svoje otroke na Nemce dati, naj skerbno pogledajo, kamor jih bodo dali; služb je dosti tudi pri katoliških kmetih, ni treba jih koj v prvo nemško hišo vtikovati. Kje pa so take hiše, se lahko zve od drugih, ki so pred v teh krajih služili.

Še nekaj te hočem vprašati. Od kod mar pride, da toliko ljudi spovednih molitvic ne zna? Pokleknejo k spovednici včasih še brez pokrižanja; z malo besedicami je opravljena vsa njihova spoved. Vsakega pa vendar ne moreš spovednih molitvic učiti. Jaz pa mislim, da bi bilo s tim veliko pomagano, če bi se po keršanskem nauku z vsemi večkrat očitna spoved molila. Kako lepo se glasi staroslovenska očitna spoved: „Bože, oče milostivi“, ktera se je gotovo od zbrane množice očitno molila.

Kajsi, kajsi imamo slovenski duhovni še v keršanskem nauku popraviti. Skoraj vsaka fara je imela svoj poseben katekizem. Na več krajih sem že slišal ljudi praviti naglavne grehe, pa povsod drugači, ja večidel še tako, da imajo vsi glavni grehi nemške imena, le samo ena pregreha je ohranila slovensko ime, kot da bi le ta sama bila slovenske korenine. Edinosti je treba tudi v katekizmu in ta se bo dosegla, če se gerdo nemškutovanje opusti, in keršanski nauk v lepi gladki, pristojni slovenščini uči. Po nas se je popačil jezik v božji besedi; mi moramo pristojno besedo zopet vpeljati.

Le čvrsto se lotimo dela, in ne devajmo pod pazduho rok; dela je obilno, konec delovanja bodi Slava božja!

Iz Rožeka 22. aprila 1858. B. L. Bli so pri nas visokočast. g. Rudmaš, šolski svetovavec, in so tri dni pri nas ostali. Pervi dan so obiskovali našo šolo. So poslušali, kako da se uči in so tudi sami otroke izpraševali. Kakšno veselje so imeli otroci! Že drugi dan so barali: „kedaj bojo spet prišli ta gospod?“ Drugi dan so obiskovali št. ilško šolo in tretji dan so se peljali na Dravo. Tam so šolarji prav lepo peli. Tam je tudi lepa drevesnica, v kateri so že precej velike drevesca nasajene, kar je prav koristno.

Omeniti moram tudi cerkvice v št. Lamprehtu unkraj Drave. Sozidalo jo je samo sedem kmetov. Veliko stroškov je bilo. Ali vendar ona zdaj stoji in prav lepa je od zunaj in od znotraj. Tudi presv. cesar so dovolili 1000 fl. In hvalevredni so tudi vsi drugi farmani lipovske fare.

Ta fara šteje ne celo 600 duš, pa ni še minulo 30 let, kar so sozidali leté hiše: farno cerkev od kraja novo, popravili so tri podružnice, postavili so fajmoštru nov farovž in nov skedenj in lani so na svojo pest in brez vsega komisijona napravili prostorno šolsko hišo. To vse jih je stalo gotovo tavžente in tavžente. Posebno hvale vreden za sve-te reči ves vnet je sloveči tesarski mojster Heber po domače Mednik.

Toliko premoré mala farica, kjer je ljubezen in gorečnost do božjih reči doma.

Preljubi Lipičani! alite da zavoljo tega niste obožali? že ste pozabili, kar ste dali za božjo pa tudi svojo čast; ali Bog — pravični plačevavec — tega gotovo pozabil ni: Vsak vinar je zapisan v bukve večnega življenja.

Ovčja vas. J. M. Mislil sem ti več od bratovšine sv. Cirila in Metoda pisati, pa od gosp. L. Aleša še nisem lista dobil, da bi mi tudi oni povedali, kako so god sv. Cirila in Metoda obhajali. Vem, da so oni to bratovščino pod Klošтром vpeljali.

Prav me je veselilo in čudno moje serce ganilo, ko sem v Solnograškem cerkvenem listu od 4. marca t. l. bral, da so vis. čast. škof v Paderbornu, Münsteru in Hildesheimu druge škofo povabili, vtemeljiti bratovščino, in izprositi poedinjenje starovercov. Vis. čast. Münsterski škof Janez Juri so v letošnjem postnem listu zapovedali svojim ovčicam moliti, da bi ta visoki cil in konec dosegli. Prihodno se bo po vseh cerkvah škofije v nedeljah in praznikih molilo za poedinjenje bratov, kateri so po kervi in jeziku naši bratje, po veri pa od nas ločeni, in neka posebna molitva se bo molila za poedinjenje izhodne cerkve z rimsko cerkvjo.

V letu 1853 so vis. čast. škof lavantinski (Drobtince 1853) klicali: „Kdo mi poda apostolsko trombo, klicat razškrupljene ovčice po ledenih širjavah velike velike Rusie, po zelenih livadah mile Serbie, Moldave, Bosne in Vlahie, moje odločene brate po avstrijskih južnih deželah, naj bi se saj enkrat zbrali pod edino bandero Kristusovo, si prijazno roke podali, kakor verni otroci ene matere Slave — prave slave sv. veličanske cerkve — naj bo eden hlev in eden pastir!“

Te iskrene besede so v mojem srcu želje izbudile, bratovščino sv. Cirila in Metoda svojim farmanom priporočiti in tukaj vtemeljiti. Pri kerš. nauku sem jim razložil vse, kar to bratovščino zadeva, in jim pravil od odpustikov, ktere udje zadobivljajo; pravil sem jim, koliko človek za posvetne reči dela in skerbi, zakaj bi za nebesa ne delal in ne skerbel. 88 se jih je oglasilo, ktere sem zapisal; med njimi so bili tudi otroci, kateri so 12. leto dopolnili, zapisal sem jih, ker so me prosili. 9. marca 1853 smo bratovščino pervokrat obhajali. Lepo je bilo viditi otroke in starše pri božji mizi, zraven matere je klečala hčerka, in je tudi molila za poedinjenje razkolnikov.

Letos smo tudi 9. marca to bratovščino obhajali; 138 udov šteje, 11 jih je že pomerlo. Pomagala sta dva duhovnika iz sosesčine spovedovati. Bila je sv. maša pred sv. rešnim Telesom, bilo je v cerkvi, kakor da bi bil velik praznik. Po sv. obhajilu so pesem zapeli: Oh ti moj Jezus, jaz padem pred Te —

O poldne pridejo vsi udi v cerkev in nek cerkven oskerbnik moli roženkranc in križev pot. Rad bi vedel, ali je v kaki drugi fari društvo sv. Cirila in Metoda vpeljano na Koroškem? Gospodje in bratje

duhovni! pero v roke in razglasujte vesele dogodbe po naši škofiji, kterih ni sila veliko. —

Od neke šole Ti moram tudi pisati, ktera nam vsem prav dopada.

Srečna je šola, ki skerbnega učitelja ima; od te resnice sem se prepričal pri šolski skušnji, ktera je bila 7. aprila t. l. v Lipalji vesi. Več gospodov je bilo pri skušnji. Pridem v šolo z nekim gospodom, šolarji vstanejo in naju s temi lepimi besedami pozdravijo: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Ravno je bilo spraševanje iz kerš. nauka. Č. gosp. fajmošter Adam Kandolf so prav v domačem jeziku izpraševali, odgovorili so pa vsi gladko in glasno. Potem so pervenci pokazali, česar so se naučili, eni so že znali brati, ena učenka, ktera še le 5 mescov v šolo hodi, je že tako urno brala, da smo se vsi čudili. Veči šolarji so slovensko in nemško tako lepo in glasno brali, da je bilo veselje jih poslušati; med njimi so tudi Nemci, kteri so slovensko brali. Iz glave so dobro računili. Na desko je neka deklica po nemško pisala kratek stavek, katerega je druga urno v slovensko predstavila. Slednič so pa več lepih pesem zapeli in pokazali, da med letom večkrat pevajo. Čast. gosp. Franc Kulnik, šolski ogleda, so učence in učenke pohvalili in njim na serce položili, da bi se tudi naprej tako lepo učili in bogali, in svojim učenikom in staršem veselja napravljali. Kakor vsako leto, so tudi letos bli šolarji obdarovani. Posebno dobrotljivi se vselej skažejo č. g. dehanť. Nek gospod, kteremu so veselja solze v očeh igrale, so po skušnji rekli: Pravo veselje je taka šola, srečna fara, ktera takega učitelja ima, gotovo ga pa bojo tudi vse šolske oblastnije — duhovne in deželске — kakor res zasluži, tudi pohvalile! —

* Iz Gorice 5 maja. Na svetu pač ni drugega, ko vedna sprememba! Za hudim nastopa dobro, za žalostnim se verstijo veseli dogodki. Tega smo se te dni v Gorici prepričali. Bilo je 2. maja l. 1854, ko je smertni zvon oznanil bil žalostno novico smerti premilega nadškofa Franciška Ksav. Lušina, in letos ravno ta dan se oglasi tu praznično zvonjenje, oznanovaje srečni dan, kteri ima zapušćeni Poreški in Pulski škofii novega višega pastirja dati. Bili so že pred tem dnevom v našem mestu: Teržaški in Koperski škof, prečastiti Gospod Jernej Legat, Teržaški prost, v. č. g. M. Verne, v. č. g. korar Jož. D' Andri in Kerški škof, prečastiti Gospod Janez Jožef Vitezič; Poreški in Pulski poslanci: v. č. gospod prošť J. G. Corinaldi; v. c. gospod prost Jak. Daris, v. č. g. korarji: Elija Zearo, Dominik Sillić, Jožef Angelini i. t. d. Se ve, da Gorica je bila o tej priložnosti enkoliko oživljena, naša pervostolna cerkev pa lepo napravljena in nenavadno olepšana, za kar gre posebna čast našemu stolnemu mnogozaslužnemu vikarju g. Vitu Zuanelli-tu. V nedeljo taj ob devetih zjutraj so se vsi štiri prečastiti škofje, to je: naš prevzvišeni gospod nadškof in knez kot posvečevavec, preč. novoizvoljeni škof

Dr. Juri Dobrilla, kot posvečevanec, in zgor imenovana preč. g. g. škofa iz nadškofijske palače v veliko cerkev slovesno pripeljali, kjer je bilo veliko veliko vernega ljudstva zbranega. Posvečenje škofa, navedno cerkveno opravilo, neizrečeno lepo in ginljivo vpleteno v daritvo sv. maše, se je pričelo in doveršilo po rimskem pontifikalu. Od tega bi se utegnilo o svojem času kaj bolj obširno povedati. Po dokončani slovesnosti so se prečastiti gospodje v nadškofijsko poslopje vernili, kjer je bilo popoldne veliko obedovanje, pri katerem so se dotične zdravice napivale. Vsi prečastiti škofje so bili še do večera tu ostali, in vsi štirje so peto černo mašo slišali, ki so jo v. č. g. prost baron Codelli po rancem nadškofu Fr. Lušin-u imeli. Obojno slovesnost, mislim, bo vsakdo v spominu ohranil.

* Iz Gradca 3. maja. J. P. Dragi „Priatelj!“ Daimamo letos tudi v Gradcu posebno slovesno „Šmarnice.“ Ti je menda že znano: mislim pa, da bo Ti tudi všeč zvedeti, kako se ta slovesnost obhaja. Evo Ti betvico od tega. — Obhajajo se „Šmarnice“ v stolni cerkvi. Ko v cerkev stopiš, nehoté zastojiš pri pragu; dozdeva se Ti, da nisi več na zemlji; ne veš, kamo bi se narpred obernil, kaj bi narpred ogledoval in občudoval. Vse stene po celi cerkvi so z rudečo-svilnatimi preprogami zakrite; tla omite, da si skor ne upaš po njih dalje stopati, in prednji oltar v svojem nar večem kinču; — čez vse to vendar je Marijni oltar na levi strani, ko v cerkev stopiš. Pred njim stojé nič ne slišiš, nič ne vidiš, nič ne čutiš, kaj se okoli Tebe godi. Podoba neomadežvanega spočetja Device Matere Marije, ravno zavoljo letošnjih posebno slovesnih „Šmarnic“ celó novo namalana, je pa tudi delo, ki človeka nehoté k pobožnemu premišljevanju spodbada in k posnemanju prečiste Device opominja. Namalal jo je izverstni malar, g. Thunner; pravijo, da tri cele leta se je verli umetnik s tem delom pečal. Okoli te podobe je roža pri roži in vse ena luč; cel oltar je žareče morje, ki po celi cerkvi ugodne duhe razprostira. V tako ozaljšani in nakinčani cerkvi so se „Šmarnice“ pričele ob šestih na večer pred prvim dnevom Marijnega mesca maja. In ob tej uri bodo se „Šmarnice“ vsak dan skoz celi mesec obhajale. Obhajajo pa se takole; narpred se poje pripravljavna pesem, potem pa je pridiga v čast Device Marije. V pridigah se posebno od Marijnih lepih čednost govori, in ljudstvo k nje posnemanju nagovarja. Po dokončani pridigi je pri prednjem, ne pri Marijnem, oltarji narpred blagoslov s sv. Rešnjim telesom, potem se molijo litanije lavretanske, temu sledi zopet blagoslov s sv. Rešnjim telesom, in h koncu se zapoje konečna pesem. Pri blagoslovu z Narsvetejšim so začeli tudi tukej ravnati, kar je pri nas na Slovenskem, vsaj v štajarskih slovenskih goricah, že stara navada: da orgle in vse petje po cerkvi vtihne, ko duhovnik s sv. Rešnjim telesom sveti blagoslov delijo. Kako marljivo in pridno bojo Gračari in Gračarce te slovesne „Šmarnice“ obiskovali, bom Ti drugokrat pisal. Zdaj še le od pridigarjev nekaj. Teh je 26 za celi

mesec. Prevzvišeni knezoškof bodo dvakrat pridigali; tako tudi nekateri drugi pridigarji. Večidel so duhovni profesorji in doktorji sv. pisma pridigarji, med njimi so tudi štirje stolni korari in en častni kanonik: tudi šest mnihov iz raznih tukajšnih samostanov bo pridigalo. Tudi tri Slovence (!) najdem med temi 26 pridigarji: g. prof. dr. Robič, g. prof. Pak, in g. doktorand Knupleš, beneficiat v provincialni kaznovavnicu. — Mislím, da boš nam tudi Ti kej od Celovskih „Šmarnic“ povedal.*) Evo še Ti nekaj drugih manj novih reči. Preteklega leta 1857 se je v celi Sekovski škofiji petnajst oseb podalo v naročje sv. katoliške cerkve, 11 moških in 4 ženske, od katerih ste bile 2 augsburgskega in 1 helvetskega priznanja, 1 nezjedinjene gerške cerkve in 2 judovske vere. O to je veselje za našo sv. mater katoliško cerkev, ko vidi, da njeni zgubljeni otroci dan na dan v njeno edino zveličavno naročje dohajajo in pri njej zveličanje svojih duš iščejo. Pa tudi grenka žalost navdaja to našo ljubo mater, ko iz druge strani vidi, da ji delavcev manjka. Tako so dobili letos za Sekovsko škofijo le 7 novincev in za ljubnsko celo samo enega, in še ta ni domačinec. Od unih 7 so štirje Slovenci; zopet nov dokaz, da so Slovenci kakor nekadaj še tudi zdaj, če ne bolje pa vsaj Nemcem ednako, za duhovni stan vneti. In vendar, žali Bože, se jim od une strani le prerado oponaša, da nimajo duha za ta stan. — Mislím, da bo Ti tudi všeč zvedeti, kako so sv. Oče papež našega junaškega in svitlega cesarja Franc-Jozefa in Njih blagodušno soprogo Lizabeto pohvalili, da sta lanjsko leto romala v Marijni Celj, ko se je tam 700 letnica obhajala. Opat Lamperški Joahim so pisali sv. Očetu o praznovanju 700 letnega jubileja in tudi omenili sv. pota svitlega cesarja in cesarice v Marijni Celj, in na to pismo so odgovorili sv. Oče: „To Nam nič ni kej novega, ker predobro vemo, kako verlo lep izgled daje svojim podložnim s svojo gorečo pobožnostjo in ponižnostjo Naš naj ljubši sin v Gospodu in vsa njegova svitla rodbina.“ O pač zares veliko veliko veselje so te besede sv. Očeta za vsakega katoliškega avstrianca. — Kakor lani v Marijnem Celji bodo letos tudi pri sv. Mariji v Štrasengelu 700 letnico obhajali. Na velikonočno nedelo že se je praznovanje začelo. — Zadnjega aprila o poldne so se v Gradec pripeljali in pri oo. Karmelitih ostali Njih milost kardinal Scitovski. — Z Bogom! Da si mi zdrav!

Društvo sv. Mohora.

* Dalje so plačali za l. 1858 č. gg.: Biziak Jožef, Beltram, Comel, Čibašek Jan., Čitavnica duh. mladeži v Zagrebu, Doliak Bal., Duriava, Elersič Jan., Filej Pet., Ferencič Mij., Havser Ferd., Hoban Jan., Hladnjak, Janežič Ant., Jako-

*) Po celem svetu, po večjih in manjših mestih naše cesarevine beremo, kako se prelepe „Šmarnice“ pobožno obhajajo. Pri nas — po celi škofiji — od njih ni duha ne sluha, in dobili jih tudi ne bomo, dokler da kak ministerialni ukaz zastran te cerkovne reči ne pride. Moj Bog, kaj hočem toraj povedati? Vredn,

pič, Jež, Jureš, Jagič, Jaklin Iv. N., Koeman Andr., Koršič Mih., Kanduč Jož., Kacin And., Kukovec, Koron, Leon, Leder Pav., Madon, Marusič Jan., Makoter, Mavčič Jož., Mali Ign., Mulec, Potočnik Lovr., Pernausl, Plemel Val., Peric Fil., Pavletič And., Podreka, Fr., Penko Ant., Rogelia Jan., Sajovec Jan., Stranjšak Ant., Stibel Jak., Sušnik Lor., Semin. knižn. v Celovcu, Stosier, Slov. čitavnica v Borovljah, Skočir And., Skočir Jož., Slov. srenja v Radgoni, Stangl Lor., Trampus Iv., Turk Jož., Trojar Jan., Turkovič Jul., Vodušek Mat., Vrečko Ant., Wolf Andr. Vovk Jan., Vrečko Mat., Znoj Mat., Zgombič, Zank Mat., Zukiatti Mart., Zofran, Žičkar.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija. Č. g. Lukanc Jak. je dobil faro Kovor Ljublj. škofije, g. Nepomucki Jul. pa kuracijo št. Pavl nad Ferndorfom, g. Martinis Jož. je postal administrator gornobelske dehanije. Prestavljeni so sledeči č. gg. Wasina Karl pride za provizorja v Gornjo Belo, Božič Bal. pa v Loče, Lesjak Bal. in Stangl Lovr. za kaplana v Žabnice, Lobe Fil. za kapl. v Gornjo Belo, Kren Jos. v Podkernos, Pappler Jak. v št. Boštjan, Zeichen Jan. v št. Marjeto pri Bajtišah, Kompoš Sim. v Canjea, Hanžič Jak. v Glednice. Umerla sta: Fermann Karl, dehanat na Gornji Beli in p. n. stolni prost Stelzich Anton. R. I. P.

* Lavantinska škofija. Preč. g. Peter Adam Pihler, stolni korar in vodja knezoškofijskega kerškega in lavantinskega semenišča v Celovcu, je izvoljen knezo-škofovski lavantinski konzistorialni svetovavec; č. g. O. Zajc (Seitz), redovnik in senior v šent-pavelskem samostanu in fajmošter v Šmartnu „im Graenitzthale“, in č. g. Ant. Plevnik, fajmošter v Vitanji, pa sta izvoljena knezoškofijska lavantinska duhovna svetovavca. — Gosp. Ant. Žohar je izvoljen fajmošter v šent Ilu pri Turjaku, in g. Martin Grobelnik, kurat v šent Lovrencu v Voherjih. Prestavljeni č. gg. kaplani: Andr. Krajnc v Pliberg; Jož. Ulaga, stareji, v Žavec; Jož. Sket v Šmihel pri Plibergu; Ant. Oblak v Šmarje pri Wolfsbergu; Blaž Trunk v Šmihel pri Wolfsbergu; Luka Zelnik v šent Ožbald v jezeru; Jan. Leskovšek v Breitenek; Juri Koželj v Stari terg; Blaž Ratej v spodnjo Polskavo; Jan. Horvat v Šmartin na Pohorji.

* Ljubljanska škofija. Duhovnemu pom. na Igu, g. Jak. Rusu je podeljena farna vikarija Struga; g. Juri Humar, duh. pom. v Sostrem, je postavljen vpravnik farne vikarije v stari Oslici. Prestavljeni so č. gg. duhovni pomočniki: Mih. Gogala v Rovt v Idrijo; Ant. Peterlin iz starega terga pri Ložu v Rovte; Jan. Judnič s Terbelnega v Toplice; Jan. Koprivnikar iz Šent-Ruprehta v Trebno; Jan. Žužek z Dobernič v Šent-Ruprecht; Al. Telijan od Stare cerkve na Kočevskem v Černošnjice; Jan. Juvanec iz Černošnjice k Stari cerkvi; Jan. Budnar iz Černomlja k sv. Lorencu ob Temenici; Mat. Torkar od sv. Lorenca v Černomelj; Sim. Kosmač iz Kovere na Ig; Ant. Lavter iz Ternove v Šent-Kancijan (bei Gutenwerth); Mih. Kmetič iz Košane v Ternovo; Mart. Tomec iz Ternove v Košano. Fajm. iz kočevske Reki, Jurju Križaju, je podeljena fara Stari terg pri Ložu; Jak. Krašna-tu, lokalistu v Doljnem logu, lokalija Zagradec; lokalistu na sv. planini, Mart. Zagorjanu, fara pri sv. Duhu; duh. pom. v Polhovem gradu, Tom. Zerovniku, lokalija Grabovo; Jak. Poličarju, duh. pom. Podbrezjem, lokalija Dobrova; Jak. Lukancu, fajm. pri sv. Urhu v Ločah na Koroškem, fara Kovor; And. Andolšek pride iz Velesovega za duh. pom. v Polhov Gradec. — Umerli so č. gg.: Štef. Ogulin, vpočepeni viniški fajm., 29. m. v Vičici; Jern. Kerč; duh. v pokoji, 11. t. m. v Predvoru; Jan. Pekove, bogosl. 2. leta 7. p. m. v Srednji vasi na Bohinskem. R. I. P.

Teržaška škofija. V pokoj se je podal č. g. Pavšič Jož., fajm. v Dvoru; umeril je č. g. Marotti Klemen, fajm. v Klani.